1900. HARMINCZNEGYEDIK ÉVFOLYAM. 269. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, OKTÓBER 7.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre . . 20 kor. | Egy hóra 3 kor. 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 13 k. 40 fil. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 18 k. 40 fil.
Egy szám ára 12 fil.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Párisban főügynökségünk: John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Londonban főügynökségünk: Teleki József 11. Bloomsbury Square.
Frankfurtban a/M: Németországi kizárólagos vezérképviselőségünk Daube G. L. és Társa valamint összes fiókjai.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7
Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:

Kossuth-szobor Nagy-Körösön.
A khinai bonyodalom.
Leczke a klerikális ifjuságnak.
Az ó-gyallai observatorium feladatája.
A bányamunkások országos kongresszusa.
A budapesti lóversenyek eredménye.

Kossuth-szobor Nagy-Körösön.

A hálás kegyelet szent érzelme foganta meg a magyarságban azt a magasztos eszmét, hogy az ország különböző helyén szobrot emel a magyar szabadság lánglelkü apostolának, ki elsőrendü helyet vivott ki magának korszakos munkásságával nemzetünk nagyjai sorában.

Az Alföld egyik legmagyarabb városa, Nagy-Kőrös sem maradt el azon városok mögött hazafias érzésének nyilvánitásában, melyek szobrot emeltek Kossuth Lajosnak. Szép ünnepség keretében tegnap leplezték le ott nemzetünk egyik legnagyobb fiának szobrát. Az ünnepség minden részében felemelő hatásu volt. Azzá tette az a hazafias szellem, mely az elhangzott beszédeken átvonult, de azzá tette a hazafias nagy magyar város közönségének érzülete is, mely politikai szempontból is különösen becsessé tette a tegnapi szobor-leleplezési ünnepséget.

A nagyszámu hallgatóság lelke felemelkedett az ünnepélyes alkalomkor a köznapiság sorából. Fel azokhoz, a kikhez méltóvá tette magát ez ünnepség rendezésével. A nemzeti szellem ihletett szavu tolmácsolóinak, a szónokoknak lelkes és gyujtó beszédei gyakoroltak a lelkekre is nemesitő hatást.

A magyar nemzet két legdrágább kincsének: féltő aggódással, folytonos gondoskodással őrzött szabadságának és függetlenségének himnusza volt Eötvös Károly, országgyülési képviselőnek remek szépségü beszéde. Eötvös beszédének a hatása óriási volt. Szinte lázas mohósággal nyelte a közönség a magvas szónoklatot, melyben a tartalom mélysége egyesül a kidolgozás szabatosságával. S e kettő összhangzó harmóniában van a klasszikus szónoklat minden követelményével. Egészen uj, szokatlan, de igaz világitásban állitotta elénk Kossuth müködésének fontosságát, a ki minél inkább távolodik koruktól, annál tündöklőbb az a tény, mely a dicsőség glóriájával övezi körül a nagy hazafi alakját.

Az ékesenszólás magával ragadó erejével mutatott rá Kossuth Lajos nagyságára. Legnagyobb érdeme megdicsőült emlékezetü nagyunknak az, hogy a csüggedő magyar lelkébe jövendője iránt hitet, bizalmat plántált, mely hit és bizalom boldogulásának s nagyságának alapját képezi. Nagy, nemes szenvedélyt: függetlenségünk eszméjét, hagyta ránk örökségképen. Ebben van Kossuth Lajos legnagyobb érdeme, melyet minden magyar ember elismer nem puszta magasztalásul a nagy magyar iránt, hanem az örök igazság megdönthetetlen erejénél fogva.

Igaz és nagy hatást keltettek nemzeti törekvéseink letéteményese: Kossuth Lajos fiának, Kossuth Ferencznek szavai, melyek az apja szobrának leleplezésekor a fiu ajkáról hangzottak el. Szeretettel vegyes tisztelet, gyermeki odaadással párosult férfias komolyság, fiui ragaszkodással elegy tántorithatatlan politikai meggyőződés hatotta át beszédét. Figyelmet keltő, szépen sikerült alkalmi beszédében nemcsak mint fiu, hanem mint politikus is meghajlik Kossuth Lajos előtt, kinek szobrot azért állitott a város közönsége, hogy hirdesse ez az utónemzedéknek a meg nem alkuvó honszerelmet, a lángoló hazafiság legnemesebb, legdicsőbb példaképét.

Kossuth Lajosnak hazafias kegyelettel emelt szobra pedig ott áll Nagy-Kőrös városának diszes terén, hogy buzditson, lelkesitsen a nagy magyar lelke még haló porában is. Az Alföld lelkes magyar népe azonban ne elégedjék meg csupán ezzel a szoborral, mely magában is elég bizonysága annak, hogy a nép kegyelete nem muló érzés, hanem örök, mely ily monumentális szobrok leleplezésénél kifejezésre jut. A magyar városok sorra állitsanak szobrot Kossuthnak, a kinek lelke közös volt az egész magyarság lelkével s a kinek szive nemcsak egyes városokért dobogott, hanem Magyarország minden részének lakosságáért, az egész nemzettestért.

Nagy-Kőrös városa önmagát tisztelte meg a szoborleleplezési ünnepséggel, melyről kiküldött tudósitónk a következőkben számol be:

Nagy-Kőrös, szept. 30.

Kossuth Lajos emlékének szobrot emelt Nagy-Kőrös város közönsége. Az emlékszobrot fényes ünnepség keretében, vasárnap délelőtt leplezték le és adták át a nyilvánosságnak.

A szoborleleplezési ünnepségre a rendezőbizottság meghivta a 48-as és függetlenségi párt vezérembereit, több országgyülési hirlapirót, irót és képviselőt. A fővárosból lejöttek az ünnepségre: *Kossuth* Ferencz, a függetlenségi párt elnöke, *Eötvös* Károly, *Olay* Lajos, *Hentaller* Lajos, gróf *Benyovszky* Sándor, *Horváth* Ádám s *Török* Gyula országgyülési képviselők, *Dienes* Márton, lapunk felelős szerkesztője, *Seress* László segéd-szerkesztő, *Pogrányi* József, *Gottier* Lajos, *Halom* József, *Kállai* Emil, *Ráth* Endre, a Kossuth párt titkára, azonkivül több érdeklődő.

Czegléden Nagy-Kőrös városának diszes küldöttsége jött a fővárosi vendégek elé, a kik most már a küldöttség tagjaival folytatták utjukat Nagy-Kőrös felé.

A megérkezés.

A pályaudvaron nagyszámu közönség fogadta lelkes éljenzések közt az érkezőket, a kik nem győzték eléggé megköszönni a derék, magyaros fogadtatást.

Itt *Miczo* Bálint üdvözölte a vendégeket pár szives, meleg szóval, melyre *Kossuth* Ferencz az érkezők nevében válaszolt, megköszönve a lelkes üdvözlést.

Hosszu kocsisorban hajtattak aztán Nagy-Kőrös város szállójába a vendégek, kiket a nagy teremben *Nyáry Szabó* Ferencz polgármester és *Eötvös* Károly, a város képviselője, a ki már előzőleg odaérkezett, fogadott igaz magyar vendégszeretettel.

A Deák-téren.

Az ut fáradalmainak kipihenése után az ünnepség szinhelyére indultak a Budapestről lerándult vendégek, hogy a több mint huszezernyi óriási tömeg előtt megkezdjék az ünnepséget. A nagyközönség sorában több küldöttség várt már itt. Eljöttek: *Czegléd* képviseletében *Gubody* Ferencz polgármester, B. *Molnár* Samu, dr. B. *Molnár* Albert, *Kiss* Gyula és *Deli* Béla tanácsnok, *Kecskemét* képviseletében *Kada* Elek polgármester, *Zombory* László főügyész és *Szegedy* György tanácsnok, a *váczi* függetlenségi kör képviseletében dr. *Révész* Béla, *Abony* képviseletében *Temesközy* Gedeon és *Mózes* Imre elöljárók, *Törtel* képviseletében *Arányi* Sándor és *Csatár* József községi képviselők. Küldöttségileg képviseltették magukat ezenkivül *Kécske*, *Kocsér*, *Karajenő* s a budapesti központi országos honvédegylet.

Az emelvényen a meghivottak, a küldöttségek s Nagy-Kőrös notabilitásai foglaltak helyet. Az utóbbiak közül megjelentek: *Nyáry Szabó* Ferencz, *Szentpétery* Kálmán, *Jazsoviczky* László, *Pöke* Károly, *Ádám* László, *Molnár* Gedeon, *Póka* Kálmán, *Bordás* Szilárd, *Ádám* Gerzson, *Filó* Lajos, *Kovács* Lajos, *Gyurinka* Antal római katholikus esperes, *Gál* Dezső, *Sánta* Béla, *Mészöly* Gáspár és *Tóth* József.

A szobor.

A nagy-kőrösi Kossuth-szobor a város legszebb helyén, a Deák-téren nyert elhelyezést. A tér keleti része felé néz Kossuth-alakja. A szobor háta mögött van a templom, melytől széles ut visz a szoborhoz.

Maga a szobor sikerült, monumentális alkotás, mely kellemes benyomást gyakorol a szemlélőre. Nagy-Kőrös szülöttének, Tóth Andrásnak müve a szobor, mely Kossuth Lajost álló helyzetben ábrázolja. Magyar ruha feszül délczeg testén. Számos márványlépcső visz a szoborhoz, melynek tövében gyepágy diszeleg.

A szoborleleplezes alkalmával több koszorut helyeztek a szoborra. Még pedig a következők:

A polgármester, Kossuth Ferencz, Eötvös Károly, jótékony nőegylet, izraelita nőegylet, városi kaszinó, polgári kör, kereskedelmi kör, főgimnáziumi ifjuság, tanitóképezde ifjuság, ipartestület, központi egylet, népkör, tormásközi egylet, Szalai egylet, iparos kör, felszegi egylet, épitő iparos ifjak, temetőoldali gazdász és iparos egylet, somogyi egylet, Szücs-féle egylet, kis-alpári egylet, vizállási egylet, homokoldali egylet, Czegléd város, Abony város, czeglédi függetlenségi Kossuth-kör, nagykőrösi kertészeti egylet, kecskeméti függetlenségi és 48-as bokrosoldali egylet.

Az ünnepség.

A kegyeletes, hazafias ünnepséget a nagykőrösi dalárda éneke nyitotta meg, melyet ügyesen, szabatosan adtak elő.

Ezután *Kovács* Lajos ref. lelkész, 1848—49-diki honvédhadnagy s a nagykőrösi honvédegylet elnöke lelkes hangon tartott megnyitó beszédet mondott, mely a következő:

Kovács Lajos megnyitó beszéde.

Mélyen tisztelt közönség!

Városunk századokra visszamenő életében ez az első eset, hogy a honfi-hála, a honfi-kegyelet és tisztelet szobrot emel itt a haza egy oly nagy fiának, ki letörölhetetlen betükkel irta be a nevét a világtörténelem könyvébe, hogy évenkint legalább egyszer, márczius 15-én, ide, ehhez jöjjön lelkesedni tanulni — és hódolni a hazaszeretetnek, nemkülönben az ő áldott emlékének!

Szép e hála! Nemes érzelemre valló e kegyelet! De én nem tudom, nem inkább magunkat tiszteltük-e meg e szoborral, mint azt, kinek nevét, érdemeit ez ugy sem nagyobbitja; épen ezért meghatva állok e szobor előtt, mely lelkem hő vágyát valósitá meg — és e meghatottságomat nem tudom, nem birom, bár mint akarom is ellensulyozni: mert érzem, tudom mily nagy az, kinek szobra előtt állok, én pedig mi kicsiny vagyok és mégis nekem kell e helyet elfoglalnom!

Ugy van; érdemes közönség! meghatva állok e szobor előtt, mely annak a lánglelkü, annak a törhetlen jellemü hazafinak, *Kossuth* Lajosnak képét, alakját testesiti meg, varázsolja vissza elénkbe, ki 51 évvel előbb Magyarországnak — és pedig mi viszonyok között! — kormányzója volt.

Es most ez a szobor oly sokra, annyi mindenre emlékeztet engem, hogy az agyamban összetömörült gondolatokat nyelvem nem birja feldolgozni és tolmácsolni.

Emlékeztet: azokra a történeti eseményekre, melyeket ez a lángész, ez az isteni tulajdonokkal megáldott nagy hazafi, mintegy 60—70 évvel előbb kezdett már irni hazánk történeti lapjaira.

Emlékeztet az 1848—49-iki korszakra, mely határköve lett az uj Magyarországnak; — és az abban oly dicsőséggel küzdött honvédseregre, melyet a semmiből ő varázsolt elő, a mely hadseregnek egy kis, testben ugyan megtört, de lélekben a Kossuth névért és eszmékért még ma is lelkesülni tudó töredéke — e város szülöttei — zászlóját meghajtva, áhitattal veszi körül a nevünk, dicsőségünk megalapitójának, a bennünket győzelemről győzelemre vezetett vezérnek szobrát.

Emlékéztet arra a keserü könyekkel áztatott, de később diadaluttá változott világ-körutra, mely mig őt csak nagyobbá tette, a leigázott hazának barátokat, bámulókat szerzett.

Es arra a hontalanság hosszu évei alatt kifejtett, mind — elhagyott hazájának felemelhetésére tett intézkedéseire, fáradhatatlan munkásságára, melyet «Irataim» czimü munkájából ismerünk!

Oh mindezek felujulnak itt ma emlékezetemben, — hogy ne volnék hát meghatva e szobor által!

De im e nagy, e dicső tettek, e hasznos életpálya emlegetése s az azokra való visszaemlékezés kiemel aléltságomból, leveri kezemről lelkemről a meghatottság bilincseit, s felvillanyozva, fellelkesitve: erőt kölcsönöz nekem, bátorságot önt belém, óhajaim és esdeklő kérésem kirebegésére.

Állj, te szobor, végtelen időkig!

Állj vészben, viharban, rendületlenül, mint állt az a nagy lélek, kit te ábrázolsz. Es szóld, hirdesd mit kell tenni, mit kell végezni nekünk, az utókornak, hogy a Nagy Lajos, a Hunyadiak és Mátyás kora bekövetkezvén, oly nagy és bámult legyen a magyar — mint volt ama régi időkben!

Kérlek, összetett kezekkel kérlek, ápold, hirdesd a hazaszeretetet, az áldozatkészséget, a hazáért élni-halni tudó bátorságot, mint honvédeid tevék, kik neved, vezérleted alatt *csodákat miveltek*!

Vagy ha tán szunnyadozni kezdene ez a sokat, ez a mindent feledni kész, ez a közönyre és tespedésre is hajlani képes nemzet! — lángostoroddal, szivre, lélekre ható beszédeddel verd, rázd fel ujra tespedése álmából, mint tevéd 48-ban, hogy sirt ne ásson magának, melybe önkezüleg temetkezzék!

Rád, lángoló honszerelmed gyujtó szikráira van szükségünk, hogy ébren és folytonos munkában legyünk s kivivjuk azt, e haza önállóságát, függetlenségét, a mit te, mig itt voltál közöttünk, meg nem érhettél!

Te nem haltál meg! — élsz, nem egyedül e szoborban, szerető nemzeted szivében is, és meglásd, meg kell látnod, hogy az élve és halva elszórt magvak ki fognak kelni és gyümölcsözni: mert a miattad hulló veszteségkönyek csirába hozzák, a szeretet melege pedig felnöveli s megérleli azokat.

Ti pedig szülőföldem hálás gyermekei, te is imádott magyar hazám minden szülötte, most — és a késő századokban — értsétek meg és fogjátok fel ez, és ama több ilynemü szobor — melyek szerteszéjjel e hazában emeltetnek — lelkesitő, tettre ébresztő beszédeit — kövessétek a nagy vezér példáját és tanácsát; hassa át sziveteket — sőt egész lényeteket az a honszeretet, az a csüggedni nem tudó bámulatos kitartás, mely őt a hontalanság, a számkivetés sötét éveiben is — szemeit folyton hazája sorsára függesztve, el nem hagyá; és akkor oly nagy, oly dicső és független lesz Magyarország, mint a milyennek ő álmodá — mint a milyenért végperczéig hiven küzdött és fáradozott.

És én ezen vérmes reményemben, törhetlen bizodalmamban, hogy ti megértitek atyátoknak, vezéreteknek és mindeneteknek intő-buzditó szavait és azok szerint cselekesztek most és a késő századokban — tömött soraitokat üdvözölve nyitom meg e fenséges, e magasztos ünnepet!

A hallgatóság lelkes éljenzése még nem szünt meg, mikor *Eötvös* Károly országgyülési képviselő emelkedett fel szólásra. Érczes hangon előadott, a zajos helyeslésektől s tetszésnyilvánitásoktól sürün megszakitott ünnepi beszéde a következő:

Eötvös Károly beszéde

T. ünneplő közönség! Emléket állitani, emléket fölszentelni, hazafias ünnepet tartani jöttünk ma össze itt. Szent hazafikötelességet teljesitünk ma. S teljesitjük ezt hazánkért, nemzetünkért, s jövendőnkért.

Az emberi léleknek nagy kincse az emlékezet. A mi buzdit a multból, a mi vigasztal, a mi emel és nemesit, azt az emlékezet nyujtja a léleknek. A honfilélek elsorvad, meg a szentséges hazaszeretet is kialszik, ha őseink nagy tetteinek emlékezete nem áraszt rá fényt és meleget s nem hullajt rá éltető harmatot.

A dicső mult emlékezetéből fakad jelen életünk buzgósága s ebből fakad a siker s a jövendőnek hite és reménysége. Élhetne-e a gyönge és egyes ember, ha hite és reménysége nem buzditana őt a jövendőre? Élhetne-e a nemzet s lehetne-e nagygyá, lehetne önmaga előtt önérzete s a világ előtt becsülete és tekintélye, ha jövendője iránt való hite, bizodalma, reménysége s erős akarata őt nagygyá tenni nem segitené?

S vajjon nagy lehet-e annak a nemzetnek jövője, melynek multja nem volt dicső? S megérdemelné e a dicső jövendőt, ha dicső multjáról megfeledkeznék valaha?

Van-e még nekünk hitünk? Van-e még reménységünk? Van-e még nemzeti eszménk? Van-e még nagy szenvedélyünk? A mely meg nem engedi azt a gondolatot, hogy nemzetünk kicsiny, gyönge, bágyadt vagy haldokolni készül?

Volt olyan korszak, t. ünneplő közönség, nemzetünk multjában, a mikor maga a magyar is azt hitte s róla az egész világ is azt hitte, hogy nincs már többé jövője, mert elfogyott hite, elfogyott reménysége s vele elfogyott lelkének minden ereje. Mikor az utolsó kurucz, szabadságunknak utolsó hőse behunyta szemét; mikor szabadságharczaink egyik legdicsőbb alakja, Rákóczi fejedelmünk messze tőlünk, más világrészben, idegenek földén, tengereknek partján, minden vigasz és remény ség nélkül sirba szállt: oly korszak következett nemzetünk életében, melyben azok, kik itthon voltak s nemzetünk fájdalmát igazán érezték, lemondottak a jelen minden örömérôl, lemondottak a jövendőről s keserü lélekkel nyugodtak meg abban, hogy egykor élt e nemzet, dicső is volt hajdan, de ma már a sir széléhez közelget.

S mikor ezelőtt százhatvan esztendővel alkalom nyilt volna, hogy a nemzet ősi szabadságát, ősi dicsőségét visszavivja, mikor azt a hatalmat, a mely már kétszáz év óta tiporta a magyart, egész Európa minden országa támadta meg, a nemzet vezérei közt nem találkozott egy sem, a ki hitt és bizott volna nemzetünk jövőjében s a ki azt mondotta volna a nagy nemzetek tanácsában s a korona előtt: mi megmentjük a trónt s a korona fényét: de első kötelesség, hogy a nemzet történelmi alkotmányát, szabadságát és függetlenségét visszaállitsuk. Nem volt férfi a vezetők közt s nem volt lélek abban a nemzedékben. S a nemzet a trón védelmében oly erőfeszitést tett, mely dicsőséges volt mindenütt és mindenkor, de gyászos volt ránk magyarokra. Ez erőfeszitéssel megerősitette azt a hatalmat, s szaporitotta azt az erőt, mely kétszáz év óta tipor bennünket könyörület nélkül.

S ez előtt száztiz esztendővel a világtörténet nagy vállalkozói ismét oly sorsot rendeztek hazánk számára, a mikor azt a szabadságát és függetlenségét, azt a jólétét és nagyságát, melyet Árpád hatalma megalapitott, ismét visszaszerezhettük volna. Az az erő és az a hatalom, mely ugy tombolt felettünk, mint ólban az állat az alomszalma felett, ismét meg volt támadva s ismét a magyar nemzet lelkétől, karjától, szivétől, vagyonától és vérétől várta azt, hogy megmentessék. S megint nem volt a nemzetnek vezére, nem volt méltó fia, a ki azt mondta volna: uram királyom, itt áll a magyar ősi erejében, megvéd most is, de meg akarja tartani ősi jogát, alkotmányát, függetlenségét, szabadságát! Nem volt vezére a nemzetnek, mert nem volt hite, nem volt önérzete.

Sokan vannak itt öregek, nálam is öregebbek, a kik megérték azt az időt, a mikor a nemzet nagy költőjének hite és reménysége is elveszett már. A mikor bánatos lantja arról jajgatott, hogy jön majd a nagyszerü halál, a hol a temetkezés fölött egy ország áll vérben és könyben s a mikor a nemzet nagy költőjének se volt egyéb vigasztalása a nemzethez, mint az, hogy azt a sirt, a hol a magyar nemzet lesz eltemetve, majd a népek millióinak a könye áztatja.

Volt egy ilyen idő s akkor támadt Kossuth Lajos, a ki azt mondotta, hogy nem halt meg ez a magyar nemzet, csak alszik. Ébresszük fel. Nem fegyvertelen a magyar nemzet, a fegyvere csak el van ásva. Vegyük fel a föld alól. Nem halt meg e nemzetnek örök joga, csak elfeledkeztünk róla. Hozzuk hát vissza emlékezetünkbe. Nem reménytelen a nemzetnek jövendője, csak mi ne legyünk kishitüek. Ezt a hitet, ezt a reménységet, örökké való jövendőnknek ezt az egyetlen bizonyságát, ezt teremtette meg Kossuth Lajos számunkra. Sokat alkotott ezenkivül is. A törvény előtt egyenlővé tett minden embert, s ha még van hiba ebben a törvényben, nem a törvényben van az, hanem a törvénynek végrehajtása gyönge. Szabaddá tette az embert, megszünt a jobbágyság, szabaddá tette a gondolatot. A mit valaki gondolt, elbeszélhette, leirhatta, ki is nyomtathatta. Szabaddá tette a földet.

Szorgalmas és becsületes munkája után szerezhetett mindenki. Szabaddá tette az alkotmányt, nem Bécsből diktáltak ezután törvényt a magyarnak.

Mikor idegen hatalmak ezt a nemzetét megtámadták saját honában, saját fészkében, akkor Kossuth szavára támadtak férfiak, a kiket mi már nagy részben csak emlékezetük után ismerünk. Támadtak férfiak, a kik a százötven év óta föld alá temetett ősi fegyvert kezükbe ragadták s megvédelmezték ez országnak földjét, jogát, szabadságát. S mikor nem volt már erő, melyen nem győzedelmeskedhettek volna, akkor megvédelmezték e nemzetnek becsületét.

S a kik megvédelmezték, azokat is a föld alól teremtette elő lánglelkével és vezette győzelemről győzelemre, dicsőségről dicsőségre.

A függetlenségre való törekvés szerencsés szenvedélyét hagyta a magyar nemzetre Kossuth Lajos. Hagyhatott volna gazdagságot, hagyhatott volna kincseket, hagyhatott volna világvárost, de ha nem hagyta volna ezt a hitet, ezt a nagy eszmét, ezt a szerencsés szenvedélyt, akkor az ő nagysága is csak olyan volna, mint másoknak nagysága, mely eltünik, elmulik az idővel. De ő azt hagyta nekünk örökségül, a mely nélkül meg nem élhetünk: becsületünket a multból, hitünket a jövendőre, nagygyálevésünknek, szabadságunknak, függetlenségünknek nagy eszméjét és szerencsés szenvedélyét.

Hozzád fordulok most, te ércz, te őselem, napnak és földnek és világoknak örök alkotó része, te nem vagy elmulandó. Tüzben, lángban s a müvész lelkében te fölvetted most Kossuthnak alakját. Por voltál a földnek méhében, a honnan kiemelt emberkéz munkája s ezredéves korszakok után porrá válsz ismét, hogy szétoszolj a mindenségbe. De minden porszemed hirdesse akkor is, kinek alakját öltötted föl egykoron. Mert a mi szivünk azt az alakot el nem felejti soha. Egyik nemzetség elmegyen és a másik eljő, jóllehet a föld örökre megmarad. Igy szól a Szent Könyv, melybe hitünknek és vallásunknak igazságait Istennek küldöttjei megirták. De ha mulik, de ha támad egyik nemzetség a másik után: magyar nemzetünk dicsőségének emlékezete el nem mulik az elmulandó nemzetséggel, hanem édesebbé és ragyogóbbá válik, a mint szaporodnak a századok. Mert ama dicsőségnek apadhatlan forrása lesz annak az alaknak élete, a melyet te fényes ércz, most előttünk ábrázolsz.

Áldott legyen a kéz és a lángelme, mely e müvet megalkotá! Áldott legyen e városnak elöljárósága és minden lakója, a miért e münek megalkotását elméjével meggondolta s buzgóságával véghez vitte! Mind az agg, a ki alkonyodóban látja az élet fényét, mind a serdülő, a kire a támadó nap árasztja világát, legyen egészséges, vidám és megelégedett. Hogy valamikor közelébe jut ez emlékmünek: lelke visszaszálljon a multba s ujra és ujra megteljék ama dicső alak emlékezetével, feledést nem ismerve s érzésben, kegyeletben s a haza szent szerelmében nem lankadva ültesse át azt az emlékezetet szülő a gyermekének, idős az ifjunak, honfi a jövevénynek tiszta szivébe.

És legyen áldott e föld országunk minden határán és legyen áldott dicső magyar nemzetünk; boldog és virágzó, hatalmas és szabad, nagy tettekre és nagy erényekre mindig erős és mindig készséges, példájával fénylő s nevének becsületével mind a világot elárasztó. Mert Kossuth Lajos ezért élt és harczolt, ezért szenvedett és halt meg.

Istennek és a magyar honfiszivnek egyesült ereje tegye foganatossá áldásunkat!

Elemi erővel zugott fel a taps és éljenzés a szépségekben gazdag szónoklat után.

Most ismét a dalárda énekelt el egy gyujtó hazafias dalt, mire *Szabolcska* Mihály az ujabb magyar lirának ez a legigazabb képviselője lépett elő s poéta szivének melegével bezománczozott alkalmi költeményét olvasta fel. A gyönyörü óda minden versszaka után éljenzésben tört ki a tömeg tetszése az elragadó költemény elszavalásakor.

Szabolcska Mihály verse.

Az én apám szegény jobbágy-gyerek volt,
Szó illet engem ennél a szobornál.
A hol Kossuth áll: tinéktek ez a hely
Csak kegyeletes; — nekem oltár!
Az ő nevét imádságomba szőni,
Örökségképpen hagyta rám apám . . .
Ti csak vétkeznétek, de engem Isten
Megverne, ha holtig nem áldanám!

Mi szenteket sem imádtunk, de mégis
Állott egy szent kép a szobánk falán.
Ott az alatt templomoztunk mi ketten,
Én, meg egy öreg közhonvéd: apám!
Hallgattam a meséit áhitattal,
Óh, mert milyen mesék voltak azok!
Rágondolok, s arczom ma is kigyul rá,
Szemem ma is könyben ragyog!

Egy hőse volt ez édes, szent meséknek,
Egy ragyogó, tündökletes alak;
A ki — csodák csodája — én előttem,
Máig olyan mesésen nagy maradt.
Söt egyre nőtt! S fog nőni még, tudom jól,
A fiaim, unokáim szivében . . .
Mig csakugyan mesévé válik egyszer,
Valami törpébb kor szemében!

Kossuth Lajos, nemzetem Messiása,
Nem szobrok tartanak fönn tégedet.
Népedbe, melynek öntudatja lettél,
Olvadt át a te életed!
Szivünket még tisztább tüz gyujtja lángra:
Önkénytelen reád emlékezünk,
S karunk a mig irtózik majd a láncztól:
A te néped leszünk!

És nemzedékről nemzedékre élsz Te!
És hivni fognak: hazaszeretetnek;
A szabadság bujdosó csillagának,
Ki az utat jelölöd nemzetednek!
— Kesergő honfi-nóták dallamában
Sirsz majd velünk a szomorubb napokban . . .
Ha elfásulnánk: ébresztőnk leszesz.
Zászlónk: a harczi viharokban!

. . . Hirdesse más lángelméd ragyogását,
A tudósok száz alakba',
S zengő szavad csodálatos hatalmát,
Mely egy világot büvölt ámulatba!
— Az én szivem ugy hadd lángoljon érted,
Óh, nekem ugy légy mindörökre oltár:
Mint a ki a népet öledbe vetted,
S az elnyomottak pártfogója voltál!

Egyenlőség, testvériség, szabadság,
Ime: itt áll leghübb apostolod!
Fajszeretet, hajthatlan férfi-jellem,
Ime: diadal-oszlopod!
S mi epigónok mértékül e multat,
Mig mánkra fogni csak reszketve merjük:
Szemünk e fénybe vész, s magyar nevünket
Kossuth Lajosért büszkébben viseljük!

Es ha veszélyben lesz majd a haza:
Ne féljetek, Kossuth fog még „üzenni“.
Az lesz az ünnep! Megmozdul az ország.
Látom a tábori egybesereglni!
Megmozdul (egy emléktől) a göröngy is
S gyermekek, aggok állnak csatarendbe,
Úgy, úgy veressipkások, csak előre
Sohsem fogy el a Kossuth regementje.

Óh, tündérrege-szinü nagy idők ti,
S te legnagyobb alakja ez időknek,
Ti vagytok a mi eltett dicsőségünk,
Magvai a jövőnek!
— Minek törtél Petőfi lantja össze?
Te tudnál itt méltó dalt mondani . . .
Én nem tudok, csak némán leborulni,
Csak őket áldani!!

A függetlenségi és 48-as párt elnöke emelt ezután szót. Kossuth Ferencz hatalmas, a nagy teret egészen betöltő érczes hangon mondotta el következő szép alkalmi beszédét:

Kossuth Ferencz alkalmi beszéde.

Meghatottan állok e szobor előtt; hallani vélem hangját, a mint hozzám szól; pedig e szobor néma; nem dobog keblében sziv; nem lakozik agyában alkotó lélek; és mégis él e szobor, él és érez.

Hallom a szobor hangját szólani szivem mélyében; figyeljetek sziveitek dobbanásaira Nagy-Kőrös lakói, és ti is hallani fogjátok szózatát.

Azt mondja, nem haltam meg, nem temettek el, mert én vagyok az eszme, az elv; az eszme, mely örökké fiatal, az elv, mely örökké hajthatatlan.

Azt mondja, nem haltam meg, nem temettek el, mert én vagyok a magyar szabadság, a magyar függetlenség, mely örökké élni fog, mint nemzetem halhatatlan joga.

És a mint a hangot hallom, behunyom szemeimet s látom magam előtt a jól ismert, forrón szeretett alakot — édes atyám, dicső mesterem alakját.

Látom a mint megfutja tüneményszerü pályáját; látom a mint ébreszti százados álmából nemzetét; látom a mint megszerzi népének szabadságát; látom a mint szóval és fegyverrel védi azt; látom a mint hirdeti a világ előtt nemzete jogait; látom a mint testté változtatja a törhetlen elvhüséget; és végre . . . oh fájdalom! . . . látom őt mint aggastyánt, őszbe borult fejjel, megtört testtel, de örökké ifju hittel, reménynyel, bizalommal nemzete jövőjében, magyar faja államalkotó hivatásában.

És most a magyar hazafiság ide állitá az örökké élő, örökké buzditó, örökké nemesitő szobrot e nagy térre, egy igazán magyar város közepére; ide állitá, hogy honszerelmet és honfi erényt hirdessen a késő unokának.

Ha lenne valaha köztetek Nagy-Kőrös lakói, a ki megtántorodnék a hazafiság utján, jöjjön ide. Jöjjön ide az ifju, ha erőt keres az élet küzdelmére, jöjjön ide az aggastyán, ha vigaszt keres a tört remények közt; és mindnyájan koszoruzzák meg szivük virágaival, a magyar nép atyjának élő képét.

Mint Kossuth Lajos vérének vére köszönetet mondok nektek kegyeletes érzelmeitekért, mint Kossuth Lajos tanitványa — kinek életutját ő jelölte ki — a ti lelkesültségtekkel együtt lelkesülök, veletek együtt érzek, hazafiságtokban aczélositom meg izzó hazafiságomat.

Éljen és virágozzék Nagy-Kőrös és álljon e szobor!

A beszéd nyomán felhangzó zugó éljenek után *Nyáry Szabó* Ferencz polgármester tartotta meg szép gondolatokban gazdag és hazafiui lelkesedéssel előadott zárbeszédét:

1966

Nyáry Szabó Ferencz záróbeszéde.

Mélyen tisztelt közönség!

Több mint hat éve annak, hogy Kossuth Lajos, az uj Magyarország megalapitója, örökre lehunyta jóságos szemeit.

Hült tetemét országunk fővárosába hozták és soha nem tapasztalt fényes gyászpompával el is temettük ott.

Kegyeletes kezek virágágygyá varázsolták ugyan az ő nyugvóhelyét, a virágok illata szerte-szét oszlott e hazában, elvitte azt a szellő, el százezrek lehelete, ám az a fényes sirkő ott a kerepesi uti temetőben nem adhat neki elég nyugtot, elég pihenőt: nagy szelleme fel-feljár sirjából, hogy emlékeztessen bennünket, «szép és dicső dolog megemlékezni a multakról, hogy a jövő biztositva legyen!» de ez emlékeztető vádja alig sujthat bennünket, sőt bizonyára elégülten tekinthet most reánk, mert mig az ország szivében a nemzeti kegyelet még mindig nem nyilatkozott meg a maga egészében, addig mi itt a vidéken e szobor felállitásával legalább iparkodtunk a kegyeletnek, a mély tiszteletnek, a szeretetnek és a hálának szivünk szerinti adóját leróni.

Egy fényes elmével, éles itélőképességgel, melegen érzett szivjósággal, bámulatos szónoki képességgel és rendkivüli hazaszeretettel megáldott nagy alaknak dicsőségét hirdeti e szobor! De hirdesse egyszersmind a mi kegyeletünket és honfiui érzéseinket is, melylyel egy különben halhatatlant, mi is örökké élőnek kivánjuk itt feltüntetni és emlékét maradandóvá tenni.

Itt áll e szobor! S nekem jutott az a kiváló szerencse, hogy hivatalos állomásomnál fogva azt átvegyem s annak megőrzésére szent kötelességet vállaljak.

Lelki örömmel és hazafias lelkesedéssel teszem ezt, de szivem dobogásába mégis belevegyül a kétkedés: «Meg tudom-e őrizni s őriztetni hiven és becsülettel, hogy szentségtelen kezek soh' se érintsék azt? Megértették-e honfitársaink az ő nemes szándékát, az általa képviselt eszmék és elvek örök igazságát s a kitüzött végczélt, melyet lelkében táplált?!»

Ha megértették, ha lelkeik telve vannak az ő magasztos eszméivel, ugy e szobor megőrzése könnyü feladat lesz, hisz néma áhitattal fog mindenki és benső szeretettel is rá gondolni és emlékét megőrizni.

Én bizom a magyar nép hazafias érzéseiben; feltétlenül bizom tehát önökben is polgártársaim! — ezért e szobrot, a nagy Kossuth szobrát, kinek nevét, mig élt, imádattal emlitének s halóföldjében is mindörökké áldani fogjuk, e város nevében ünnepélyesen és hálatelt szivvel ezennel átveszem, de, hogy megőrizzem és őriztethessem azt, önökhöz fordulok szeretett honfiak és honleanyok, mindnyájan, a kik csak itt vannak: ugy-e nyujtanak nekem segédkezet abban. hogy e szent fogadást megtarthassam?!

Hisz nemes hálával vannak bizonyára sziveik eltelve az ő multja iránt; az eszme, melyért ernyedetlenül küzdött és a melyért számkivetést, majd hontalanságot szenvedett, nem aratott még teljes győzelmet; a vagy: «szabaddá tenni e hazát», ott van az önök lelkében is, hisz e nélkül sohasem lett volna itt szobor, épen ezért az önök nevében is teszem ez ünnepélyes órában a szent fogadást, hogy hiven és becsülettel megőrizzük azt.

Átveszem tehát és megőrzöm azt s majdan át fogom utódomnak adni, tiszta honfiui érzéssel s igaz kegyelettel igy őrizze s adja át mostan élő nemzedékünk annak, a ki majd mi utánunk következni fog.

Magyar nép!

Bizzál eszméiben. Emlékét ápold szeretettel, mert ő vala a hazafias érzések kiapadhatatlan forrása.

Járulj eléje és merits belőle.

Ott találod a valódi magyar jellemet és a hamisitatlan hazaszeretetet! Emléke örökké éljen sziveinkben!

Éljen a haza!

És most mélyen tisztelt közönség! a szeretetnek és ragaszkodásnak jeléül leteszem e szoborra Nagy-Kőrös város közönsége nevében a közelismerés hervadhatlan koszoruját.

A nemes érzéssel elmondott beszéd után ismét a dalárda énekelt, mire a szoborleleplezési ünnepély, melynek lefolyása alatt a fényképezők egész raja lepte el a Deák-teret, bevégződött.

Diszebéd.

A városi szállóban délután $^{1}/_{2}$2-kor társas ebéd volt, melyen ugy a nagy-kőrösi notabilitások, mint a vendégek megjelentek. Tüzes czigányzene mellett magyaros, izletes ételeket tálaltak föl. A második fogásnál megindult a szónoklatok sora.

Először *Nyáry Szabó* Ferencz üdvözli a jelenlevő fővárosi s vidéki vendégeket.

Utána *Eötvös* Károly országgyülési képviselő nagy figyelemmel hallgatott, költői gondolatokban gazdag és lelkes beszédben Nagy-Kőrös város közönségét élteti, mely mindvégig hü maradt a függetlenségi elvekhez.

Filó Lajos református lelkész a két Kossuth-testvért köszönti fel. Beszédére *Kossuth* Ferencz válaszolt, szép beszédében a magyar függetlenségnek örök virágzására ürítvén poharát.

Felköszöntőket mondtak még: *Temesközi* Gerzson, Abony község nevében Nagy-Kőrös város polgáraira, *Biczó* Bálint főjegyző *Eötvös* Károly országgyülési képviselőre, *Mészöly* Gaspár főgimnáziumi tanár *Szabolcska* Mihályra, a jeles poétára, *Szappanos* Sándor nagykőrösi tanácsnok a sajtóra.

Hentaller Lajos országgyülési képviselő elismerő, méltányló szavakkal emlékszik meg Kovács Lajosról, a község derék ref. lelkészéről, kinek egészségére üriti poharát.

Költői szépségü pohárköszöntőt mondott aztán *Szabolcska* Mihály, melyben a magyar fiatalságot élteti.

Török Gyula országgyülési képviselő a magyar nemzet függetlenségét éltette.

Hegedüs Dániel Nagy-Kőrös tiszti ügyésze, *Szép* Lajos főgimnáziumi tanár mondtak ezután felköszöntőket. Az utóbbi *Tóth* Andrást, a nagykőrösi Kossuth-szobor készitőjét élteti. Felköszöntőt mondott még: dr. *Molnár* Albert Czegléd város főügyésze és *Szentpéteri* Károly, a nagykőrösi függetlenségi párt elnöke, *Kada* Elek Kecskemét polgármestere, *Horváth* Ádám országgyülési képviselő, *Técsi* Bálint 48-as honvéd és még többen.

A diszebéd a késő délutáni órákig tartott a legvidámabb hangulatban.

A fővárosi és vidéki vendégek még tegnap elutaztak Nagy-Kőrösről, magukkal vivén egy hazafias s kegyeletes ünnepség emlékét.

Budapest, október 1.

Firczák püspök hazafiassága. A Firczák Gyula munkácsi püspök személye ellen emelt vádakra nézve a gör. kath. magyar országos bizottságtól a következő nyilatkozatot kaptuk:

Firczák Gyula munkácsi püspök ő méltóságának ez évi augusztus 26-án kelt pásztorlevelében, mely a népnevelésre nézve tesz alapvető intézkedéseket, a gör. kath. magyarságra sérelmesnek látszó *ruthén* jelző tényleg benne foglaltatik ugyan, de a méltóságos püspök által fel vagyunk hatalmazva annak a kijelentésére, hogy ez a jelző *csakis az egyházmegye ruthén ajku hiveire alkalmaztatott s igy az egyházmegye területén lakó magyarságra az egyáltalán nem vonatkoztatható*, miből önként következik, hogy a pásztorlevélben használt «ruthén» nép kifejezéshez füzött következtetések is tárgytalanok és helytelenek.

Minthogy pedig a gör. kath. magyarság köreiben csakis az Ungváron megjelenő, a Szt.-Basil-társulat szócsöveként szereplő «Gör. kath. szemle» és «Kelet» czimü lapoknak, a magyar liturgia és a naptaregyesités ellen irányuló magatartása idézhette elő azt a nyugtalanságot és érzékenységet, mely a püspök ur pásztorlevelében oly messzemenő következtetéseket vélt kiolvashatni, feljogositva érezzük egyuttal magunkat annak a kijelentésére is, hogy a püspök ur teljesen távol áll az emlitett lapoktól es azoknak nagyrészt vele szemben is támadó álláspontot levő magatartásával magát egyáltalában nem azonositja.

Mindezeknél fogva az országos bizottság egyfelől továbbra is teljes bizalommal viseltetik méltóságos püspöke személye iránt, másfelől pedig fentebbi kijelenteseit alkalmasaknak tartja arra, hogy a görög-katholikus magyarság köreiben ujból helyre álljon az a nyugalom, a melyre feltétlenül szükségünk van addig is, mig a magyar liturgia törvényesitésére vonatkozó kérelmünk felett az apostoli szentszék véglegesen határozni fog.

Budapesten, 1900 szept. 30-án. A görög szertartásu katholikus magyarok országos bizottsága nevében

Szabó Jenő.

Az ó-gyallai obszervatórium felavatása.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Ó-Gyalla, szept. 30.

Vasárnap délelőtt 11 órakor ment végbe az ó-gyallai m. kir. országos meteorológiai és földmágnességi intézet uj obszervatóriumának ünnepélyes megnyitása *Darányi* Ignácz földmivelésügyi miniszter és számos előkelő vendég jelenlétében.

Az intézet, a mely 1870-ben keletkezett, szerény kezdetekből emelkedett mai szinvonalára, a melyen az ország klimatikus és időjárási viszonyainak mezőgazdasági szempontból annyira nevezetes megfigyelését a tudomány legmodernebb müszereivel végzik.

A tegnap felavatott uj obszervatórinmuk diszes épületéhez *Konkoly-Thege* Miklós min. tanácsos és képviselő ajándékozta nemcsak a telket, hanem ő készitette az épület terveit is fiatal munkatársával, *Marczell* György intézeti első asszistenssel együtt, ő létesitette saját költségén az intézetet környező csinos parkot és még anyagszerekkel is segédkezett az épitésnél, ugy, hogy az államnak a tegnap felavatott uj épület mindössze 80,000 koronájába került.

Délelőtt 11 órakor érkezett meg négyes fogaton *Darányi* Ignácz földmüvelésügyi miniszter, a kit a házigazda, *Konkoly-Thege* Miklós fogadott.

A miniszter kiséretében érkeztek *Szomjas* Lajos, *Győry* Lóránt és *Lipthay* Béla min. titkárok és *Pirkner* állattenyésztési felügyelő. Ott voltak továbbá: *Pernter* J. egyetemi tanár, a bécsi meteorológiai intézet igazgatója, dr. *Koslyvi*, a bécsi intézet aligazgatója, dr. *Kövesligethy* Radó egyetemi tanár, gróf *Esterházy* Ferencz, *Sárközy* Aurél főispán, *Ghyczy* Dénes alispán, *Tuba* János és *Feszty* Béla orsz. képviselők, *Konkoly Thege* Imre, *Major* László, *Kisfaludy* Sándor, *Asztalos* Aba kir. kuriai biró, *Gábel* Ferencz kir. itélőtáblai biró, *Baranyay* Géza, *Ordódy* Pál, *Jankovich* Aladár, *Emánuel* Manó, *Olcsvay* Ágost plébános stb.

Délben a miniszter a vendégekkel és az intézet tisztikarával együtt átvonult az uj obszervatóriumba, melynek tanácstermében diszülés volt, a melyet *Darányi* miniszter megnyitott:

A mezőgazdaság a tudománynak nagy köszönettel tartozik — ugymond — mert a tudománynak számos felfedezése és vivmánya van, a melyet a mezőgazdaság érdekében értékesiteni sikerült. Mintegy ennek viszonzásául kötelességének tartotta a földmivelési tárcza, bár gyakorlati irányban, a tudomány szolgálatába állani. Az alkotások egész sorozatára hivatkozhatik.

Ime, itt van a földtani intézet uj palotájával és muzeumával, a mely méltóan sorakozik a nagy európai intézetekhez és gyüjteményekhez; itt van állatorvosi akadémia, mely nemcsak névleg, de intézményeinél fogva is főiskolai rangra emelkedett és a bakteriológiai intézettel egészittetett ki. Itt van a kisérleti állomások hosszu sorozata, még pedig egészen uj tanszakokkal és egészen uj alapokon is. Kisérleti állomásaink a magyar névnek külföldön is becsületet szereznek. Mindunta lan fordulnak hozzánk külföldi tudósok, a kik kérve kérnek, hogy kutatásaink eredményét idegen nyelveken is közöljük. Ezen kisérleti állomások betetőzését képezi a most épülő szőlőkisérleti állomás, a mely a tudomány és a gyakorlati élet legnagyobb igényeinek is meg fog felelni. A chemiai intézet palotáját most épitjük; ezzel kapcsolatban a rovartani intézetnek és a vetőmagvizsgáló állomásnak is uj otthonokat teremtünk. Az ezredéves ünnep alkalmából létesitettük a mezőgazdasági muzeumot; azt most szándékozik kiegésziteni vadászati, eedészeti és halászati muzeummal is. De nemcsak e tekintetben szolgaltuk mi, a kiket a gyakorlati élet embereinek tartanak, a tudományt, hanem az által is, hogy tudományos müvekkel iparkodtunk a hazai irodalmat gazdagitani. De talán a tudományos müveknél még értékesebbek népszerü kiadványaink, a melyek czélja az, hogy a mit a tudósok felfedeznek, a tudomány eredményeit átvigyük a nép vérébe, hogy azok százezrek és milliók jólétének emelésére szolgáljanak.

A mai nap ezen meteorológiai intézet obszervatoriuma megnyitásának és felavatásának van szentelve. Ezen meteorológiai intézetet is iparkodtunk fejleszteni és emelni; hiszen egynéhany év alatt a dologi és személyi kiadások az eredeti összegeknek közel kétszeresére emelkednek. Köszönetet mond az intézet nagyérdemü igazgatójának, Konkoly-Thege Miklós miniszteri tanácsosnak, a kinek nagy része van a magyar meteorológia emelésében és fejlesztésében, és nagy része van abban, hogy ezen uj épületet, ezen obszervatóriumot sikerült oly szerencsésen felépiteni.

Ezzel kapcsolatban közölte a miniszter, hogy a király *Konkoly-Thege* Miklós miniszteri tanácsosnak az obszervatórium létesitése körül kifejtett buzgalmáért *legmagasabb elismerését* nyilvánitotta, *Róna* Zsigmondnak az orsz. meteor-intézet aligazgatójának a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, *Marczell* György urnak, az intézet első asziszténsének pedig a koronás aranyérdemkeresztet adományozta.

Konkoly-Thege Miklós miniszteri tanácsos hosszabb beszéddel válaszolt.

Darányi miniszter ezután közölte *Szalay* Lászlónak, *Markovits* Istvánnak, ifj. *Konkoly Thege* Miklósnak, *Rziha* Károlynak és *Csernus* Gézának II. osztályu asszisztensekké történt kinevezését. A kinevezettek nyomban le is tették az esküt.

Ezzel véget is ért a diszülés, mire következett a körmenet az uj obszervatórium helyiségeiben.

Elsőbben is a toronyra ment fel a társaság, a hol megtekintették a szél jelzésére szolgáló anemométereket, a melyek a szél irányát és sebességét felfogják és elektromos uton regisztrálják. Különböző irodai helyiségek megtekintése után, mint laikusok és szakemberek előtt egyaránt érdekes objektumra, a földmágnességi mérésekre szolgáló obszervatoriumra került a sor. Ez félig a földbe van épitve és dupla deszkafallal van ellátva, mely fahamuval van kitöltve. Mindez azért van igy berendezve, hogy a levegő hőmérséklete és nedvességi állapota lehetőleg állandó maradjon. Különösen érdekesek a Sprung-féle barograph, a mely a légnyomásnak mindennemü változásait igen szépen tünteti fel, a hőmérséklet és légnedvesség önjelző müszerei, a talajhőmérők, a melyek a föld különböző mélységeiben mutatják a hőmérséklet változásait, azután a khémiai és fizikai laboratóriumok, a melyek be vannak rendezve a felhők fotografálására és a különböző felhőmagasságok megmérésére.

Délután két órakor ebéd egyesitette a házigazda vendégszerető asztalánál az ünnep vendégeit. Az első felköszöntőt *Darányi* miniszter mondotta a királyra, gróf *Esterházy* Ferencz a miniszterelnökre, *Konkoly-Thege* Miklós Darányira, *Darányi* Konkoly-Thege Miklósra, *Tuba* János Esterházyra.

A khinai bonyodalom.

London, szept. 30.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből e hó 24-éről: *Csing* herczeg idegen követek ama javaslatára, hogy a császári udvar térjen vissza Pekingbe, azt válaszolta, hogy emlékiratot intézett a császárnéhoz. Tényleg elhatározták, hogy *gróf Waldersee szállja meg a szent város egyik császári palotáját* és a német csapatok nagy részét ott helyezze el. Ez a szent város oltalmára irányuló politikának teljes abbanhagyása. Az amerikaiak rosszalják ezt a lépést, de nem szólaltak fel. A telelésre ismét megkezdték az általános előkészületeket.

Berlin, szept. 30.

A Wolff-ügynökség jelenti Sanghaiból tegnapról: Itt közzétettek egy Tayenfuban e hó 25-én kelt császári ediktumot, mely sok körülirással azt mondja, hogy *a trón ártatlon e helyzetben*, melyet az idézett elő, hogy a herczegek és az udvari méltóságok pártolták a boxereket. Azokat tehát meg kell büntetni. A vétkes herczegek közt felsorolják *Huangtai*, *Heun* és *Tpo-Hing* elsőrangu herczegeket, a kik rangjuktól és hivataluktól megfosztatnak. *Tuan* másodrangu herczeg szintén elveszti összes hivatalait és járandóságait és szigoru megbüntetés végett átadatik az udvari biróságnak. Továbbá *Caj-Lau* másodrangu herczeg és *Inigmio*, a czenzorátus alelnöke szintén megbüntetendők lesznek. *Hau-Lu-Hiaut*, az igazságügyminiszterium elnökének nagytitkárát illetőleg, a czenzorátus miniszterei utasittatnak, hogy büntetést hozzanak javaslatba intő példaként.

London, szept. 30.

Mint a Reuter-ügynökség jelenti Tiencsinből 27-éről: *két orosz tábori üteg érkezett Pekingbe* és valószinüleg tovább mennek Paotingfuba. Az oroszok most Lutaiban vannak. Ugy latszik, hogy nem szándékoznak közvetlenül tovább menni Tanksauba. Állitólag az az aggodalom forog fenn, hogy a khinaiak elpusztithatnák a bánya és vasuti müveket. Továbbá jelentették, hogy a németek és oroszok egy hadihajóval és egy szállitóhajóval indultak Takuból, hogy megtámadják Shankhajkvant.

Köln, szept. 30.

A „Köln. Ztg."-nak a Standard mai tiencsini jelentésére, mely a Li-Hung-Csanggal folytatott beszélgetést közli, Berlinből a következőket irják: Teljesen érthető, hogy Li-Hung-Csang a maga álláspontjáról csakis rossz szemmel nézheti Oroszország s Németország egyetértését és hogy mindent megtesz, hogy ezt megzavarja s a két állam közt a bizalmatlanság magvát elhintse. Csakhogy a szándék nagyon is világos és igy mindenki látja, hogy mit akart az interview-vel. Taktikai hibát is követ el, mikor tulságos sok adatot sorol fel a két állam közti antagonizmus bizonyitására, mert ha igy halomszámra konstatálja a mesterséges ellentéteket, *legnaivabb kedélyek is átlátnak a szitáján.*

Pétervár, szept. 30.

A hivatalos lap közli Giers követnek Takuban e hó 27-én feladott táviratát, mely azt mondja: Legfelsőbb rendeletre *a követség egész személyzetével Tiencsinbe utazom.* Azt állitják, hogy ma Tagenfuban császári rendeletet bocsátottak ki, mely szerint Tuan herczeg, Csuanlam, Kanj kanczellár és Innian rendőrminiszter, mint a boxerek vezérei, megfosztatnak hivataluktól.

Berlin, szept. 30.

A Wolf-ügynökség jelenti: Gróf Waldersee Takuba való megérkezése után e hó 27-én Pecsiliben megkezdte katonai müködését.

Páris, szept. 30.

Az Agence Havas jelenti Takuból e hó 28-ról: A tengernagyi tanács elhatározta, hogy több nemzet csapatai az orosz csapatokkal *együtt vesznek részt a Shaukhaikban elleni előnyomulásban.* Voiron tábornok e czélra egy zászlóaljat küldött. Ezen kivül Voiron Paotingfu irányában felvilágositó őrjáratot küldött ki. A beérkező franczia csapatok jó állapotban vannak.

EGYHÁZ.

Majláth püspök Szamosujváron. Gróf *Majláth* Károly erdélyi róm. kath. püspök mult hó 24-dikén Szamosujvárra utazott, hogy ott felszentelje az örmények régi, de közelebbről megujitott templomát. A szamosujváriak nagy érdeklődéssel várták a püspököt és nagyban készültek fogadására. Az állami főgimnázium előtt hatalmas diszkaput állitottak fel, melynek közepén «Isten hozott» és «Áldás utaidra» feliratok voltak olvashatók, Közel négyezer főnyire menő közönség foglalta el kétfelől az utczát és a főgimnázium előtti térséget, A közönség az egész uton, hol a kocsi elhaladt, éljenzéssel üdvözölte a magas egyházi vendéget, kit Placsintár Dávid, Szamosujvár város polgármestere a város és a szamosujvári örmény közönség nevében üdvözölt. A püspök válasza után a menet megindult a főtéri örmény templom elé, hol Bárány Lukács esperes-plébános fogadta rövid beszéd kiséretében, Az ünnepélyes fogadás megtörténte után a püspök Bárány Lukács esperes-plébános lakására hajtatott, mivel Szabó János gör. kath. püspök a balázsfalvi konvent miatt távol volt a várostól. Délután kezdődött a gyónás, az egész városi tanács meggyónt, a polgármester, a tanácsosok mind. Az esti órákban a város diszesen ki volt világitva és a fáklyás zene, majd a szerenád alkalmából feltünő nagy közönség hullámzott az utczákon. Másnap reggel, vagyis 25-én délelőtt a bérmálás vette kezdetét. Ennek megtörténte után nagy egyházi ünnepség kiséretében felszentelte Majláth püspök a város legrégibb és közelebb restaurált örmény templomát, a «Salamon templomot». 26-án pedig a Ferencz-rendi barátok ujonnan beállitott orgonáját. A püspök szamosujvári időzése alatt meglátogatta a fegyintézetben levő rabokat és azokat hibájuk jóvátételére intette. Szamosujvárról a püspök *Deésre* utazott.

UJDONSÁGOK.

— október 1.

— Tisztelettel felkérjük azokat a t. előfizetőinket, a kiknek előfizetése szept. 30-án lejárt, hogy azokat mielőbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Előfizetési árak:

Egész évre	40 k.	— f.
Negyedévre	10 „	— „
Egy hóra	3 „	60 „

Különös figyelembe ajánljuk, hogy hazánk legszebb és legtartalmasabb divatlapjának: a „*Divatszalon*"-nak kiadóhivatalával kötött szerződésünk értelmében *előfizetőink* e lapot *kedvezményes áron*: egész évre 8 koronáért, félévre 4 koronáért, negyedévre 2 koronáért rendelhetik meg. Az előfizetési dijak az *Egyetértés* előfizetésével egy utalványon beküldhetők.

—

Leczke a klerikális ifjuságnak.

Lapunk tegnapi számában megirtuk, hogy a debreczeni főiskola hallgatói impozáns tüntetést rendeztek a budapesti tudományegyetemen erőszakkal uralomra jutott klerikális vezetőség ellen. Az a határozati javaslat, melyet tomboló lelkesedéssel fogadott el a hazafiasan gondolkodó debreczeni ifjuság, leczke azoknak, a kik a pápai himnuszt, meg az «Erger-Berger» kezdetü éneket kurjongatták végig a főváros utczáin. Megtanulhatják belőle — a mit nem tudnak, — hogy Krisztus vallása a szeretet vallása, nem pedig a gyülöleté, hogy kevesebbet kell a magyar ifjuságnak deklamálni és többet dolgozni. A legmagyarabb vármegyékből összegyült tősgyökeres magyar ifjuság mondta ezt a néppárti szolgálatba szegődött fekete-sárga lelkü urfiaknak. A kiknek szive hevesen dobog az igazán szabadelvü eszmékért, azok tisztelettel emelik meg kalapjukat a hazafiasan gondolkodó debreczeni ifjuság előtt.

A reakcziós törekvésekkel szemben rendezett impozáns népgyülésen *Kun* Béla negyedéves joghallgató, a jogászsegélyző egyletnek immár harmadizben megválasztott elnöke, viharos éljenzéssel és tetszéssel fogadott beszéd után a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

«A kolozsvári egyetem s a többi akadémiák ifjuságával való közlés és hozzájuk intézendő felhivás feltétele mellett, mondja ki a debreczeni akadémiak polgársága, hogy a maga részéről nem osztja, sőt rosszalja, elitéli, kárhozatosnak tartja azt az irányt, melyet az egyetemköri választások előtt a budapesti ifjuság egy resze a *magyar ifjuság nevében* vakmerő volt elkövetni, midőn *eltekozolva* a mult hagyományaként ránk maradt és a jövőt egyedül biztositó kincset: *az igazi liberálizmust*, mely az ifjusági élet mezején nem ismer vallásfelekezetet és nem ismer politikát, szolgálatába szegődött a klerikalizmusnak és néppartnak, e szolgálatba szegődésnek és szolgálattevésnek bizonyságát adta oly ténykedések által, mint a milyen a keresztnek az egyetemi tantermekben leendő kifüggesztése érdekében a miniszterhez benyujtott memorandum, továbbá a katholikus kongresszuson az egyetemi kör vezetőjének a magyar ifjuság nevében zászló alatt való megjelenése, igy *eljátszása az ifjuságba vetett bizalomnak és erőszakos megbontása a magyar ifjuság egységének és testvériségének.*

A debreczeni akadémiai ifjuságnak nem czélja, hogy a sebet, melyet meggondolatlan kapkodó kezek a magyar ifjuság eddigi egészséges közszellemén ejtettek, tovább bolygassa és igy egészen elmérgesitse; a debreczeni akadémiak polgárságának nem czélja az egyetemi kör vérrel és botokkal jelzett választási heczczeinek elbirálásába való bocsátkozás, mivel arra a törvényes birálatot és itéletet meg fogja hozni az egyetemi tanacs, s voltaképen a választási dolog az egyetemi kör belügyét képezvén, abba bele szólni, bár sok kommentárt lehetne hozzá füzni, — nem kivánunk; hanem igenis czélja, kivánsága, s a követelése a debreczeni akadémiai polgárságnak azt hogy mivel adandó alkalommal a budapesti Egyetemi kör magát a magyar ifjuság vezetőségének szokta tekinteni, *tényleg müködjék és cselekedjék ugy, hogy tetteik a magyar ifjusághoz méltók legyenek.*

E végből, ha a most uralmon lévő *nemzeti párt* azt meri önérzettel magáról elmondani, hogy neki *klerikális* és *néppárti* törekvései nincsenek, akkor habozás és halogatás nélkül *zárja ki a maga kebeléből azokat, kiknek klerikalis és néppárti törekvéseit letagadni* nem lehet, kik a memorandumot, a katholikus kongresszusra való masirozást s más ilyesmit produkáltak, s ezáltal a magyar ifjuságnak a felekezeti gyülölködésen és politikai tévelygésen felülemelkedő nagy egészét arczul ütötték.

Vagy ezt fogja tenni a nemzeti párt, vagy ellenkező esetben önmaga süti rá önmagára a bélyeget, hogy bármint is tiltakozik szavakban ellene, valójában az egyetemi kör mégis csak klerikalis és néppárti klikk.

Ha bünösök vannak, a bünösök bukjanak, de egy bizonyos: *a magyar ifjuságnak elégtétel kell.*

Itt nincs szó zsidó védésről, nincs szó protestáns érdekről, itt arról van szó, hogy a magyar ifjuság szereti a hazát, munkálja a jövőt, megbecsüli azokat, kik a hazát vele együtt szeretik, a jövőt vele együtt munkálják; de szerinte a hazaszeretethez és a jövő munkálásahoz politikai és felekezeti jelszavak nem kellenek, s mindenekfelett nem türi, ha a *nevében* egyesek visszaéléseket követnek el s megbüntetni kivánja azokat, kik őt az ország kézvéleménye előtt ugy tüntették fel, mint a reakczionarizmus lejtőjére jutott részét a nemzetnek, mint renegátját a multnak és selejtes reményeit a jövőnek.

Ama memorandumban, melyet a néppárti ifjak a keresztek kifüggesztése érdekében headtak a miniszterhez, többek közt ez áll: «Krisztus szelleme uralkodjék az egyetemen». Tudja az egyetemi kör s tudja a nemzeti párt, mi ez a «Krisztus szelleme?» Egy neve van: *A szeretet.* Kik ezt figyelembe vették, mióta a világ áll, még sohasem jártak rosszul. Talán a nemzeti párt s az egyetemi kör sem fogja megbánni, ha kiközösiti a maga kebeléből a klerikalisokat és néppártiakat, de megtartja a máskülönben tévutakon járó memorandum készitőktől emlékül ezt a pár szót:

Krisztus szelleme! szeretet!

Ez a debreczeni akadémiák polgárságának meggyőződése és akarata, ezt kivánja tudtára hozni a budapesti egyetemi körnek a magyar ifjuság érdekében.»

E határozati javaslatot *Takács* Endre jh. azon módositásával fogadták el, hogy az egyetemi körben uralkodó mai beteg állapotokért az ifjuság mult évi vezetőit teszik felelőssé.

A gyülésen *Sipos* Béla jh. kijelentette, hogy a Debreczenbe *Köpösdyvel* szintén lejött *Brazovay* Kálmán, a nemzeti párt elnöke — mint ő előtte nyilatkozott — *nem vallal szolidaritást a Köpösdy tényeivel.* Brazovay épen ezért nem is jött el a gyülésre.

Gyülés után az ifjuság kivánságára *Wolfner* Pál beszélt a Csokonai-szobornál, a kozmopolitaság vádját visszahárítván a Róma felé hajló nemzeti pártra, — a debreczeni akadémiai ifjuságot éltette, mint a mely először emelte fel szavát az ifjusági közéletet végveszedelembe sodró klerikalis irányzat ellen. Ezután az ifjuság elegette az «Alkotmány» szombati számát, mely az ifjusági gyülést a debreczeni szabadkőmives páholy által sugalmazott filoszemita tüntetésnek mondotta.

Egy szerencsés véletlen különben teljesen leleplezte a Köpösdy összeköttetéseit. Köpösdy annak daczára, hogy a gyülésen visszautasitotta a néppárttal való barátkozás vádját, mégis a következő táviratot akarta továbbittani a saját neve alatt.

Az Alkotmány szerkesztőségének

Budapesten.

«*Szundyt* is lehozták, Kossuth gyalázásáról hazudozott, *Kun* Béla rettenetesen izgat néppárt ellen, Wolfner Csokonai-szobornál Alkotmányt éget, tüntető körmenet Wolafka ellen.»

Csak az igaz, hogy volt tüntető körmenet, de nem Wolafka ellen. A körmenet, mely felé se ment a plebániának, a szózatot és a Kossuth-nótát énekelte. Köpösdy urat pedig óriási abczugolásban részesitették.

—

— **A király Görzben.** A király vasárnap reggel rövid istentiszteletben vett részt, meglátogatta a tartományi muzeumot és azután visszatért a szállására. A közönség mindenütt lelkes ovácziókkal üdvözölte. Délután fél 3 órakor udvari ebéd volt. Este öt órakor a király elutazott. Az udvari vonaton utazott el Körber miniszterelnök és gróf Goes helytartó is, a ki ő felségét a tartomány határáig kiséri.

— ***Egy bukott nagyság halála.*** Newyorkból érkezik a hire annak, hogy Avertria leghiresebb és legnagyobb ügyvédje: dr. *Markbreiter* Ödön meghalt. Ezelőtt körülbelül tiz esztendővel tünt el az osztrák fővárosból örök időkre a nagy jogász és kriminalista olyan körülmények közt, a melyek a bécsi társaságban a legnagyobb szenzácziót keltették. Kiderült ugyanis, hogy klienseinek bizalmával visszaélt, nála elhelyezett értékletételeket elsikkasztotta és megszökött Amerikába. Szökését nagy raffinériával és körültekintéssel készitette elő, ugy, hogy mire a becsapott ügyfelek, a kiknek száma légio volt, eszmélni kezdtek, már ő az uj világban vidoran élte világát. A bécsi társaság Markbreiter fölött csakhamar napirendre tért és a bukott nagyságok listájára került. Amerikában nem nagyon kedvezett neki a szerencse, mert hébe-hóba hirek érkeztek róla, hogy sok mindenfélével megpróbálkozott, de semmi sem sikerült neki. A napi krónika most jegyzi fel valószinüleg utoljára a nevét, a mikor halála hirét regisztrálja. Bukása daczára Bécsben nagy részvéttel fogadták a halálhirt, mert nagy jogásznak tartották, a ki, ha a becsület utjáról le nem tér, a tisztelet és bámulat emlékét hagyta volna maga után.

— **A perzsa sah Konstantinápolyban.** A perzsa sah az «Izzeddin» császári jachton vasárnap délben Konstantinápolyba érkezett, hol ágyulövésekkel üdvözölték.

— ***Gróf Tolsztoj exkommunikácziója.*** Nemrégiben az a hir járta be az ujságokat, hogy gróf *Tolsztoj* Leo sulyosan megbetegedett. Az oroszoknak főegyházi tanácsa, a szent szinódus, már foglalkozott azzal a gondolattal, hogy mit csináljon az egyház akkor, ha Tolsztoj betegsége halállal végződik. Miután a hivőknek már régebben eltiltották Tolsztoj müveinek olvasását, a szent szinódus most magát az ősz irófejedelmet exkommunikálta. A végzés, mely az exkommunikácziót kimondja s a melyet *Joannikus* kiewi metropolita az összes orosz papoknak megküldött, következőképen hangzik:

«Tolsztoj sok müvében, a melyekben vallásos meggyőződését nyilvánitja, az egyház halálos ellensége gyanánt bizonyul. Nem ismeri el az egy istent hármas személyben; tagadja a második személy isteni jellegét a Szent Háromságban; isten fiának jellegét, a kit egyszerü halandónak tart. Káromolja az evangélium textusát. Tagadja az egyház szentségét, a melyeket egyszerü csinalmánynak tart. A papi hierarchiát becsméreli és a szent kultusz cselekedeteit megveti. Szóval: egyike azoknak, a kiket az orthodox egyház forma szerint kebeléből kitaszit és a nagyhétben nyilvánosan exkommunikál. Epen azért gyászmisék, a melyeket halála után tartanának, minden hivőt felháboritanának és igy a gyászmiséket mellőzni kell. Ez okból a szent szinódus szükségesnek tartotta a gróf Tolstoi Leo halála után tartandó összes gyászmiséket eltiltani. Kivételt csak akkor tenne, ha halála után Tolstoi iratainak összes tartalmát visszavonná.»

— **Gyászünnep.** Dr. *Goldberg* Rafaelnek, a budai hitközség nemrég elhunyt rabbijának emlékére tegnap délelőtt gyászünnep volt a budai hitközség főtemplomában. A zsufolásig megtelt templom legszebb tanujele volt a néhai rabbi iránt érzett tiszteletnek és ragaszkodásnak. A gyászünnepen a pesti izr. hitközség képviseletében *Kohner* Zsigmond elnök jelent meg, ott volt azonkivül a budai hitközség elöljárósága dr. *Szabolcsi* Izor elnök vezetése alatt, az ujpesti hitközség *Veneziáner* rabbi vezetésével, eljött a kerület elöljárósága *Herein* Károly, néhány bizottsági tag kiséretében, s az elhunytnak számos tisztelője. A gyászünnepet zsoltárének nyitotta meg, melyet *Weisz* Ede budai főkántor adott elő a templomi énekkarral együtt. Azután dr. *Kohn* Sámuel főrabbi szép beszédben méltatta az elhunytnak erényeit, jámborságát, igazságérzetét, tudományát, rövid vonásokban vázolva egyuttal a budai hitközség történetét. Imával és énekkel ért véget a gyászünnep.

— **Az első Munkácsy emlék.** Pécsről táviratozzák: Nagy ünnepségek közepette leplezték le tegnap az első Munkácsy Mihály emléktáblát az országban. A város közönsége elkeresztelte az utczát, a melyben Munkácsy Pécsett lakott, Munkácsy Mihály-utczának és a ház tulajdonosa, *Kindl* József igazgató, emléktáblával látta el a házat, melyben két izben huzamosabb időt töltött Munkácsy rokonánál. Az ünnepély alkalmából az utcza fel volt lobogózva és nagy közönség jelent meg. A pécsi dalárda éneke után *Majorossy* Imre polgármester szép beszédet mondott Munkácsyról.

— **Nagy tüzvész Bártfán.** Bártfán — mint levelezőnk táviratozza — tegnap éjjel óriási tüzvész pusztitott. A környékbeli lakosok éjfélkor toronymagasságu lángokat láttak északról az ég felé csapkodni. Eleinte azt hitték, hogy az erdő ég. A hatalmas lángoszlop megvilágitotta az egész vidéket. Nemsokára megjött a vészhir, hogy az egész fürdőtelep lángban áll. *Gertner* Henrik vendéglője gyuladt ki s mire a közellevő villák lakosai az oltáshoz siettek, már a Frankfurti és Szartory villák is lángokban állottak. Az emberek első ijedtségükben azt se tudták, mit csináljanak. A szél egyik villáról a másikra kapkodta a tüzet s csakhamar két nagy villa s tizenegy bolthelyiség összes berendezésével elhamvadt. A fürdőtelep képe szánalmas látványt nyujt a szemlélőnek. Összeégett butordarabok, füstölgő gerendák hevernek mindenütt. Mire a tüzoltóság megérkezett, már a szél is lecsendesült s ugy lehetett aztán a tüzet lokalizálni. A kár óriási.

— **A tüzrendészeti törvényjavaslat.** Az országos tüzrendészeti vizsgálóbizottság *Óváry* Ferencz országgyülési képviselő elnöklete alatt ülést tartott, a melyen elhatározta, hogy a tüzrendészeti törvény érdekében a tapasztaltak alapján emlékiratot terjeszt a belügyminiszter elé, s egyuttal, hogy megkönnyitse a kormány munkáját, elkésziti a tüzrendészeti törvényjavaslatot. A sokat és regóta vajudó ügy a bizottság buzgalmából igy végre is dülőre kerül.

— **Közös sir.** A kerepesi temetőben nyugvó jeleseink sirját most nagy részben megbolygatják s több nagy irónk földi maradványait egy helyen fogják eltemetni diszes nagyszabasu siremlék alá. A temető igazgatósága tegnap jelölte ki az uj közös sirhelyet, s az a Deák-mauzoleum és a Kossuth-sir között lesz.

— **Meteor.** Ritka természeti tüneménynek volta szemtanui mult hó 26-án a pestmegyei *Tápió-Völgy* lakói. Szerdán délután négy óra tiz perczkor a Tápió-Sághoz tartozó Puszta-Zsiger fölött mintegy 500 méter magasságban, fehéren izzó meteor tünt fel s óriási sebességgel rohant Tápió-Bicske tornya felett délkelet felé a Zagyva sikságának. Mintegy 10 másodpercz mulva hatalmas durranás riasztotta fel a község lakóit, a kik rémülettel hallgatták a menydörgésszerü robajt, a mi a durranás után mintegy 20 másodperczig tartott. A fényes nap daczára a meteor magja vakitó fehér sugarat szórt széjjel a derült kék égbolton s foszlányos üstöke mint fehér fátyol huzódott a rohanó fényburok után. A vidék lakossága rémületes meséket költ a jelenségből s izgatottan tárgyalja a ritka esetet.

— **Október hatodika.** Az aradi vértanuk halálának 51-ik évfordulója alkalmából kegyeletes gyászünnepet rendez az egyesült asztaltársaságok vezetősége a magyar munkások körének helyiségében (VIII. ker. Baross-utcza 82. I. emelet). Az ünnepély előtt reggel fél 9 órakor a Ferencziek templomában tartandó gyászistentiszteleten a központi asztaltársaság testületileg vesz részt.

— **Kiskoru lumpok.** Párisban érdekes kis eset történt, a mely bizonyitja, hogy az u. n. nevezett lumpolásra is születni kell. Egy jómódu házaspár tizenegy éves leánykája: Juliette az édes anyjától öt frankot kapott, hogy a közeli üzletben szalagot vásároljon. Utközben a leányka találkozott egy hasonló koru fiuval, a ki, mikor látta, milyen «rengeteg» összeg van a leányka kezében, rábeszélte, hogy menjenek együtt a kiállitásra lumpolni. A leányka felfogta a helyzetet és elment ifju szeladonjával lumpolni. Ott ettek-ittak, nevetgéltek mindaddig, a mig a pénz el nem fogyott. Az est leszállt, elfogyván minden pénz, a fiu is elpárolgott, ott hagyván a leánykát a félelem és kétségbeesés martalékául, mintha csak hasonló erkölcsöknek hódoló felnőtt lump-társaitól tanult volna. A két gyermek szülei persze odavoltak a félelemtől és rettegéstől. A rendőrség megindította a nyomozást s éjfél elmult már, a mikor külön-külön rájuk akadtak. A leánykának beható leczkét adtak a szülők a lumpolás erkölcstelenségéről, a fiunak pedig a mogyorófapálczával süttogtak valamit a csábitás bünéről. Lehet, hogy a leczke hatott is egy kicsit.

— **A bányamunkások országos kongresszusa.** A bányamunkások ma az országos iparegyesület termében kongresszust tartottak, melyet a nemzeti demokratapárt hivott egybe. A hatóságot *Czajlik* Alajos rendőrtanácsos képviselte.

Szikora Zoltán üdvözölte a kongresszust, és ezután megalakitották a kongresszus vezetőségét. Elnök lett *Szikora* Zoltán. Alelnökök: *Czinner* János és *Varga* Ignácz. Jegyző: *Virág* György. A napirend egyik pontja volt: «A bányamunkások helyzete Magyarországon».

Czinner János elmondja, hogy a külföldi munkásokat, kik Magyarországba bevándorolnak, sokkal nagyobb előnyben részesitik, mint a magyarokat; ezen kell első sorban segiteni. Másik baj a tulhosszu munkaidő, mert naponta 12 órát kell dolgozniok. Gondoskodni kell a tisztességes bánásmódról is.

Londa Mihály követeli a 8 órai munkaidőt. Azután felolvasták a képviselőházhoz benyujtandó határozati javaslatot, melyben kérik a képviselőházat és a pénzügyminisztert, gondoskodjanak törvényileg arról, hogy a munkások durva bánásmódban ne részesüljenek.

A határozati javaslatot elfogadták.

A következő pont «A társládák ügye» volt.

Szikora Zoltán előadja, hogy a munkásokat, különösen, ha megöregednek, a legcsekélyebb ürügy alatt megfosztják a társládáknál szerzett jogoktól.

Varga János felszólalása után felolvassák a határozati javaslatot, mely szerint követelik a társládák országossá tételét. A napirend negyedik pontja: «A bányamunkások védelme munkaközben.»

Szikora Zoltán előadói beszédében utal a bányák hiányos ellenőrzésére s kifejti, hogy reformokra van szükség s ezek iránt a kongresszus felterjesztést fog intézni a miniszteriumhoz.

Varga János arról panaszkodik, hogy a munkahelyek egészségtelenek.

Czinner János a salgótarjáni bányákról beszél.

Klitsch Antal óhajtja, hogy a földalatti munkáknál nyolcz órai maximális munkaidő legyen megszabva.

Papp Albert óhajtja, hogy a vizsgálatra kirendelt közeget egy munkás kalauzolja a bányában.

Végül elfogadtak egy határozati javaslatot, melyben megkérik a kormányt a bányafelügyelet reformálására.

A tárgyalást erre felfüggesztették délutánig.

Délután a lakás és élelmezés ügyét tárgyalták.

Többen panaszkodtak, hogy a bányákban csak a tisztek és a protekcziós munkásoknak van tisztességes lakásuk.

Hász János azt óhajtja, hogy minden család kapjon egy konyhát, mert most négy család rendelkezik egy konyhával.

Felolvassák a határozati javaslatot, melyben a minisztert arra kérik, hogy a munkásokat ne kényszeritsék a kantinokban vásárolni s kérik oly szövetkezetek támogatását, a melyek lakóházak épitését tüzik ki czélul oly módon, hogy azok idővel a munkások tulajdonába menjenek át. A hatodik pont volt az «Idegen munkások elleni védekezés.»

Szikora Zoltán ismerteti, mily sokan vándoroltak ki Amerikába, noha csak a mult évben 18 bányát nyitottak meg. Ennek oka az, hogy az idegen müvezetők hazájukból hozatnak munkásokat. Meg kell keresni a minisztert, hogy ezt a bevándorlást akadályozza meg.

Hier Nándor panaszkodik, hogy az olasz müvezető az olasz munkásoknak 7 koronát fizet, a magyaroknak pedig 2—3 koronát.

Urbanics János is azt mondja, hogy náluk a magyar munkások helyét oláhokkal pótolták, a kiknek épen kétszer annyit fizetnek.

A napirend hetedik pontja «A szakoktatás reformja» volt.

Az előadói javaslat követeli a bányaiskolák szaporitását, a telepités megkönnyitését és a vándortanitói rendszer létesitését. Külföldi munkás csak akkor lehessen altiszt, ha itt is letette a vizsgát. Szükséges az elemi iskolák szaporitása is, mert a bányászok gyermekeinek 50%-a nem tud olvasni.

A javaslatot elfogadták. Ezután a «Szervezkedés és szabadsajtó» ügyét tárgyalták. Az előkészitő bizottság ajánlja, hogy minden bányatelepen létesitsenek hazafias alapon álló bányamunkás szervezetet.

Szikora Zoltán azt fejtegeti, hogy a munkások kevés segélyben részesülnek.

Következett a végrehajtó bizottság választása. Elhatározták, hogy ez öt tagu legyen s Budapesten lesz a székhelye. A legközelebbi kongresszust a jövő évben Selmeczbányán tartják meg. Végül Szikora Zoltán buzditotta a megjelenteket, hogy a kongresszus határozatainak iparkodjanak érvényt szerezni.

— **Halálos végü elgázolások.** A városliget tájékán a 183. szamu őrház közelében tegnap reggel a Czeglédről jövő vonat elgázolta *Kovács* Julcsa 22 éves cselédleanyt, a ki a Hermina-ut 27. sz. a. levő vendéglőben volt szolgálatban. A szerencsétlent a lokomotiv kerekei darabokra tépték s csak ruháiról lehetett fölismerni. A vizsgálat szerint saját vigyázatlanságainak lett áldozata. Még egy halálos végü elgázolás történt tegnap reggel a csömöri-uton. Két leányka egy arra haladó rakott kocsira kapaszkodott, közvetlenül mögöttük haladt a 430. számu villamos kocsi. A mint a villamos közel jutott a kocsihoz, az egyik leányka leugrott róla, a gyalogjáró felé futott, s ép ez volt a szerencsétlensége. A villamos kocsi vezetője látva a veszedelmet, ellenáramot adott, de ennek daczára a kerekek alá került a gyermek, a ki szörnyet halt sérülései következtében. A kis leányt *Gutwillig* Rózának hivják, 4 éves leánykája Gutwillig Adolf csömöri uti kereskedőnek. Mind a két holttestet a bonczoló intézetbe szállitották.

— **Betörők garázdálkodása.** Az éjjel két üzlethelyiséget törtek fel és raboltak ki ismeretlen tettesek. Az egyik *Lissauer* Jakabnak a köztemető-ut 17. szám alatt levő ruhakereskedése, a honnan 400 korona értékü ruhanemüt raboltak el. A másik pedig Szauer József József-körut 68. szám alatt levő mészáros-üzlete. Itt azonban nem sokat találtak, a mit elvinniök érdemes lett volna s mindössze csak öt kulcsot vittek magukkal. A rendőrség nyomozza őket.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Darabváltozás a népszinházban.** Küry Klára hirtelen megbetegedése miatt a népszinházban tegnap délutánra kitüzött *Szép Heléna* helyett, a melynek a czimszerepet ő játszotta volna, a *Lili* került szinre, *Hegyi* Arankával. Este *Géczy* István uj népszinművét *A mit az erdő mesél* negyedszer adták elő. *Blaha* L. asszonynyal. A holnapra hirdetett *Párisi élet* helyett a *Toledad* operette kerül szinre *Fedák* Sárival a czimszerepben.

TANÜGY.

— **A dévai m. kir. állami főreáliskolában** az ez év 1900/901. tanévre 340 nyilvános és 4 magántanuló, összesen 344 iratkozott be, a kik közül anyanyelvre 252 tanuló magyar, 15 német, 74 román, 1 olasz és 2 tót. Vallás szerint: 132 róm. kath., 67 gör. kel., 13 ág. ev., 45 ev. ref., 4 unitárius és 74 izraelita. Származásuk szerint 121 Déva városi, 149 hunyadmegyei és 74 megyebeli.

— **A barsmegyei általános tanitó-egyesület** 1900. évi rendes közgyülését október hó 2-án (kedden) tartja Körmöczbányán, a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó. Jelentés a felekezeti körök belépéséről. Titkári és pénztári jelentés A történelem tanitása a polgári leányiskolában. Felolvasás. Tartja dr. *Hamos* Péterné. Ünnepi beszéd a 900 éves magyar királyságról. Előadja *Végh* István. Az Eötvös alap. Felolvasás. Tartja *Balogh* Kálmán.

— **A kereskedelmi nőalkalmazottak** számára a vall. és közoktatásügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg egy *továbbképző tanfolyamot* szervezett s az V. ker. női kereskedelmi tanfolyammal kapcsolatban váczi-körut 58., dr. Gyulay Béla igazgatása alatt október 1-én nyilik meg. A tanfolyamba, mely okt. 1-től május hó végéig tart, oly nők vetetnek fel, a kik valamelyik női kereskedelmi tanfolyamot már sikerrel végezték. Czélja, hogy a nők a kereskedelmi irodai szolgálatban nagyobb jártasságot szerezzenek.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A római fürdőtelep csatornázása.** A fővárosi tanács legutóbb elrendelte a római fürdőtelep csatornázását. A hálózat kiépitését a királyi kulturmérnökség vezetésével tegnap megkezdték.

— **A fővárosi közmunkák tanácsa** báró *Podmaniczky* Frigyes elnöklete alatt legutóbb ülést tartott. Több konkrét esetből kifolyólag napirendre került az I. ker. fehérvári-ut rendezésének ügye. Kétségen kivül áll, hogy ezen elsőrangu teherforgalmi utvonal mai keskenységében és kezdetleges macadam-burkolatával egyáltalán nem felel meg e közlekedés követelő igényeinek. Sőt tekintettel a Ferencz József-hidra, a kelenföldi pályaudvarhoz vezető átlós utra, a forgalomban levő két villamos vasutra, az uj katonai laktanyára, iskolara és az ut mentén épült jelentékeny bérházakra, máris égetően szükségesnek mutatkozik, hogy a fehérvári-ut legalább az átlós utig a tervezett 18 ölre kiszélesittessék és elsőrangu burkolattal kiépittessék. Minthogy pedig jelenleg sem a székes főváros, sem a tanács kezelése alatt álló fővárosi pénzalap nincs abban a helyzetben, hogy a rendezést a saját erejéből akár egyik, akár a másik keresztül vihetné, a tanács az erők egyesitésével kivan kisérletet tenni és e czélból megkeresi a székes fővárost, hogy az ügy tárgyalására vegyes bizottság alakitásához járuljon és küldötteit nevezze meg. — A Hungária-körut szélessége az egész vonalon, a hajtsáruti aluljáróba eső 18 öles szakasz kivételével 24 ölben lévén eldöntve, az épitkezések miatt beállott annak a szüksége, hogy a keresztszelvény megállapittassék arra a szakaszra is, a mely a Stefánia-uttól felfelé a váczi-utig terjed és előbb csak 18 öl szélesre volt tervezve. A mérnöki hivatal erre a szakaszra a közepitési bizottság hozzájárulásával egyszerüen átvinni javasolja azt a szelvényt, mely a már korábban is 24 ölre vett szakaszra van megállapitva. Ez a szakasz azonban a városligetet az üllői-uti népligettel összekötő corso-ut jellegével birván, melyen a Stefánia-uttal kapcsolatos lovagló-ut is lesz, a müszaki osztály az uj huszonnégy öles szakaszon ilyen beosztást megfelelőnek nem tart s javaslatában különbséget tesz a nyaraló-övezetbe eső és a negyedik övezetbe eső szakasz beosztására nézve. Mielőtt a tanács ezen utóbbi javaslattal szemben állást foglalna, felkéri a fővárost, hogy azt tárgyalás alá véve netáni észrevételeit és kivánsagait közölje. A Dunára való kitorkolás beosztásának megállapitása most még minden esetre függőben marad, mert hidépitéssel, tehát ma még ismeretlen tényezővel jöhet kapcsolatba. — A főváros az utadót a 30 évi rendkivüli adómentességet elvező házakat illetőleg a mentesség második felében csak a tényleges adó után veti ki. Ez a tényleges adó kevesebb a rendes adó felénél s azért nem szolgálhat az utadó számitásának alapjául, mert a törvény szerint az utadó kivetésének alapja az az eszményi, melyet a ház után az általános adótörvények értelmében kivetni kellene. Miután a fővárosi tanács a kivetésnek ezt az alapját elfogadni nem hajlandó, a tanács az ügyet a közigazgatási bizottsághoz felebbezi, kötelességében állván elejét venni annak, hogy a fővárosi pénzalap az eddigi helytelen eljárás folytatásával továbbra is érzékeny rövidséget szenvedjen. A kerepesi-ut és a szent-mihályi-ut között a balparti kir. vasut épitése folytán az összeköttetés megszakadt. A m. államvasut köteles ezen összeköttetés helyreállitásáról gondoskodni. A kivitelre bemuttatott tervét a tanács jóváhagyja.

— **Ingatlanok forgalma.** A lefolyt héten a főváros területén a következő ingatlanok kerültek átiratás alá: *A pesti oldalon:* Schiller I. Gyula VII. ker. aréna-ut 46. sz. háza 194.000 koronáért Telyesniczky Jánosnéra, özv. Hajnal Jánosné VI. ker. Szent László-ut 123. sz. háza 12.800 koronáért Treiber Péterre, Bauschke Jozefina VII. ker. kerepesi-ut 74. sz. háza és X. ker. óhegyen fekvő 8406—08. hrsz. telkének része 1600 koronáért Steltal Károlyra, Kudanka Károly és neje IX. kerület Ferencz-utcza 14. sz. házának részei 10.000 koronáért Strasser Rudolfra, Krausz Henrik és neje X. kerület gyömrői-ut 7. sz. háza Hajdinják Henrik és nejére, özv. Goldschmidt Árminné X. ker. cserkesz-utcza 13. sz. házának fele része Goldschmidt Alfrédra, Tachtler Mátyásné VII. ker. Csányi-utcza 6. sz. házának 13/144 része 4100 koronáért Zilzer Antalnéra, Csorba Árpádné VIII. ker. Karpfenstein-utcza 4. sz. háza 81.001 koronáért dr. Lovag Flesch-Reyhersberg Alfréd és társára, Lőwy Albert VII. ker. százház-utcza 39. sz. háza 9002 koronáért a pesti magyar kereskedelmi bankra, ugyanannak VII. ker. százház-utcza 33. sz. háza 6002 koronáért ugyanarra, ugyancsak százház-utcza 35. sz. háza 6002 koronáért ugyanarra, ugyancsak VII. ker. százház-utcza 27. sz. háza 6002 koronáért ugyanarra, özv. Bauer Vilmosné VI. ker. Szent László-ut 84. sz. háza 6000 koronáért Seemann Ignácz és nejére, Freiberger Sámuel IV. ker. Deák Ferencz-utcza 15. sz. háza 600.000 koronáért gróf Kornis Károlyra, Lőwy Albert VII. ker. százház-utcza 7. sz. háza 6002 koronáért a pesti magyar kereskedelmi bankra, ugyanannak VII. ker. százház-utcza 6. sz. háza 6002 koronáért ugyanarra, ugyanannak VII. ker. százház-utcza 15. sz. háza 6002 koronáért ugyanarra, ugyanannak VII. ker. százház-utcza 17. sz. háza 6002 koronáért ugyanarra, ugyanannak VII. ker. százház-utcza 19. sz. háza 6002 koronáért ugyanarra, ugyanannak VII. ker. százház-utcza 29. sz. háza 6002 koronáért ugyanarra, ugyanannak VII. ker. százház-utcza 33. sz. háza 7002 koronáért ugyanarra, ugyannak VII. ker. százház-utcza 4. sz. háza 10.002 koronáért ugyanarra, dr. Kereszty Viktor IV. ker. magyar-utcza 22. sz. háza Krausz Jakab Mihály és nejére 53.420 koronáért, Krantz Ede és neje VIII. ker. kerepesi ut 81. sz. háza Krantz-testvérekre (örökség), Meer Mártonné része VII. ker. István-mezei 2848. hrsz. telekből Meer-testvérekre (örökség), özvegy Ludwigh Károlyné fél része a VIII. ker. tamaszmező-utcza 2. sz. házból Ludwigh Karolina és társaira (örökség), Dorner Lajosné VII. ker. Rottenbiller-utcza 5/c sz. háza kk. Dorner Dezső és Lajosra (örökség), ugyannak illető részei az V. ker. Kárpát-utcza 6. sz. házból kk. Dorner Dezső és Lajosra (örökség), özv. Kőrösi Andrásné VI. ker. Alsó-rákosi réten lévő 1937—39/c—b. hrsz. telke Türk, szül. Lauber Ilkára 3800 koronáért. — *A budai oldalon:* Csányi Gyula fele része az I. ker. Istenhegyi 9780/2, hrsz. teleknek Takács Istvánnéra 1400 koronáért, Hirtl József és neje II. ker. vizivárosi 2808. hrsz. telke Niedermayer Sándor és nejére 640 koronáért, Sperber Nándor háromnegyed része az I. ker. krisztinavárosi 1281. hrsz. telekből kk. Sperber testvérekre (örökség), Tőry Emil egyharmad része az I. ker. vár 2142. hrsz. telekből Tőry Gusztávnéra 30.000 koronáért, Kry Benedekné része az I. ker. Gellérthegy-utcza 74. sz. házból Kry Benedekre (örökség), Krizsanovits Vendel fele része az I. ker. Lasadi dülői 12159. hrsz. telekből Braun Szilveszternére (örökség), Sauer József és testvére fele része a III. ker. Zöldmáli dülői 5891. hrsz. telekből Pillon Bálint és nejére, ugyanez kisk. Pillon Vilmos és Rózára (örökség), Hajós Istvánné része az I. ker. tabáni 755. hrsz. telekből Szilvássy Kálmán és Lajosra (örökség), Magyar Rezsőné részei a III. ker. szépvölgyi 5086. hrsz. telekből kisk. Schmidl Anna és Magyar testvérekre (örökség). Rezner Gáspár II. ker. vizivarosi 2514. hrsz. telke Zinder József, neje és társaira 740 koronáért, Reiter Janka III. ker. zöldmáli dülői 5805. hrsz. telke Nickl Ignácznéra 900 koronáért. *Ó-Budán:* Magyar Rezsőné részei a táborhegyi 2515. stb. hrsz. telekből kisk. Schmidl Anna és kisk. Magyar testvérekre (örökség), Pross György és neje kis-czelli-utcza 49. sz. háza Paul János és nejére 10.500 koronáért, Schlosser Mátyásné fele része a csucshegyi 3432. hrsz. telekből Schlosser Károlyra (ajándék), Kehli Józsefné és társai csucshegyi 3887. hrsz. telke Schütz Istvánra 150 koronáért, ugyanazoknak 3881. hrsz. telke ugyanarra 150 koronáért, Seif Márton és társai ürömhegyi 4826—27. hrsz. telke Haszmann György és nejére 50 kor., Panny István és neje táborhegyi 2496/2. hrsz. telke Panny testvérekre (örökség). Panny testvéreknek ugyanaz a telke Cseller Antalnéra (vételjog), Czeller Antalné ugyanezen telke Krén Pálra 1300 kor., Schutz István és társai ürömhegyi 4642/1—2 4679. hrsz. telke kiskoru Schutz Józsefre 1914 kor., kiskoru Neubrandt Károly része a táborhegyi 2461—62. hrsz. telekből kiskoru Neubrandt Rozáliára (örökség), Kéhli Józsefné és társai lópormalmi 7607. hrsz. telke Quittner Árminra 106 koronáért, özv. Schödl Mártonné és fia szt.-endrei ut 54. sz. háza Pachinger Ferenczre 40.000 koronáért, Schlosser Mátyásné remetehegyi 1832. hrsz. telke Schlosser testvérekre (ajándék.)

SPORT.

— **Football-match.** Tegnap mérkőzött a *magyar football-klub* a III. ker. *torna és vivó-egylettel* az Erzsébet királyné-uton levő pályáján, melyben az előbbi 3 goallal győzött, az utóbbi ellen. A mérkőzés igen érdekes lefolyásu volt, mert mindkét csapat egyenlő erősnek látszott.

— **A nemzetközi birokversenyek.** Az állatkerti czirkusz porondján tegnap este folytatták az izomóriások birokküzdelmüket nagy közönség jelenlétében. Először *Hackenschmid* György a rengeteg erejü orosz mérkőzött meg *Albert de Párissal*. Nem nagy dolga volt *Robinetti* tegnapelőtti legyőzőjének. Alig négy perczig tartó küzdelem után földre teperte ellenfelét, a ki nagy ügyességgel ki akart siklani keze közül, de az orosz aczélizmai, mint vaskapocs szegezték a földhöz. A hires holland birkózó, *Disk van der Bary, Kreindl* Edével, Ausztria sampionjával birkozott meg. Küzdelmük eredménye előre látható volt. A holland egyaránt erős, egyaránt ügyes s Kreindl vele szemben a védelemre szoritkozott. Négy és fél perczyi küzdelem után legyőzte a hollandus. A harmadik birkozó pár a belga *Nollys* Ignácz s a franczia *Moret* Celestin volt. Egyforma erős, egyforma ügyes mind a kettő. Az utolsó pillanatig nem lehetett tudni, melyik marad a győztes. Egyik pillanatban és. a másikban az állott fölényben. Miután tizenöt perczig egyik se birt a másikkal, néhány perczre félbeszakitották a birkozást. A pihenő letelte után ujra kezdették a viaskodást. Kilencz perczyi viaskodás után *Nollyst* legyőzte a franczia. Az utolsó pár viaskodása volt a legérdekesebb. *Kara Achmed*, a világ sampiónja mérte össze erejét az amerikai sampión *Fengler Muldon* erejével, helyesebben ügyességével. Az óriás török a levegőbe emelte, aztán a földre dobta az amerikait, de két vallát a földre nyomni sokáig nem tudta. Az amerikai, mint a labda pattant vissza a földről, s a levegőben megfordulva, kiszabaditotta magát a török veszedelmes öleléséből. Tizenöt percz elmult, s *Muldon* még mindig erősen tartotta magát. Azt hitte, sikerül kifárasztania a rengeteg törököt. A pár perczyi szünet alatt azonban kifujta maga *Kara Achmed*, s még nagyobb erővel támadta ellenfelét. Győzedelmet aratnia azonban csak a huszonhetedik perczben sikerült. A közönség a birkozókat zajosan megéljenezte.

— **Attila futása.** A *St-Legerben Attila* tudvalevőleg vereséget szenvepett az elhanyagolt *Garabonczиás*-tól. Vereségét mindenki jockeyja, *Warne* hibájának tartotta, a ki nagyon késön hozta versenybe a lovat. Ugy látszik, ezen a véleményen volt a lovaregylet igazgatósága is, a melytől *Warne* most engedelmet kért továbblovaglásra. Kérelmét azonban az igazgatóság megtagadta.

— **Football-torna a mentők javára.** Okt. hó 14-én nagy nemzetközi football-match lesz a millennárisversenypályán, a budapesti önkéntes mentő-egyesület javára. A nevezési zárlat október 1-én lesz. Ekkor a résztvevő csapatokat jelentik be, október 8-án pedig a csapatok játszóit. A meghivókat e héten küldik szét.

— **Tiszti kerékpárverseny.** A *magyar athletikai klub* október 14-iki nemzetközi őszi viadala alkalmából *tiszti kerékpáros-versenyt* is vett fel és pedig 1500 m. térelőnynyel. E versenyszám a cs. és kir. hadsereg, valamint a m. kir. és a cs. kir. honvédség és csendőrség tényleges állományu tisztjeinek és hadapródoknak áll nyitva. A hadügyminiszter 5512. sz. leiratával megengedte a tiszteknek a részvételt.

A budapesti lóversenyek.

(V-ik nap. Szeptember 30.)

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

A tegnapi nap két szép futama: *A hatvani dij* s az *októberi handicap* óriási közönséget vonzott ki a versenytérre. Ekkora embertömeget nem láttunk a versenytéren a *Szent István-dij* lefutása óta. Pedig egyik futam se igérkezett valami szenzácziósnak s igy mindenesetre a meleg őszi idő is ösztökélte ki a szabad levegőre a turf hiveit.

A hatvani dijért nyolcz ló állt starthoz. A favorit *Carasco* volt, kivüle *Haideroset* és *Jubileét* fogadták leginkább. A versenyt *Haiderose* nyerte meg *Carasco* ellen. Elejétől egész végig vezetett. Győzelmével beigazolta, hogy jobb ló *Carasconál*, melyet az első napi *őszi kisérleti versenyben* levert, ma pedig egyforma teher mellett hagyta maga után. Győzelmére a totalizatőr hétszeres pénzt fizetett.

Az *októberi handicap* nyolczezer koronájáért tizennégy ló indult. Általános favorit nem volt, a fogadások nagyon megoszlottak. Körülbelül egyformán fogadták *Feodorát, Davensberget, Dogmát* és *Ilist*. A versenyt *Jankovich-Besan* elhanyagolt lova *Annuska* nyerte meg, tizenháromszoros osztalékot juttatva csekély számu hiveinek. A papirforma szerint különben *Annuska* a legreálisabb esélylyel indult, s igy csudálatos, hogy ennyire elhanyagolták a fogadók. A második *Sarkantyu*, a harmadik *Davensberg* lett.

A nap bevezető futama az *eladó verseny* nagy meglepetéssel végződött. A versenyt az outsider *Álmom* nyerte meg. Győzelmére a totalizatőr huszonnégyszeres pénzt fizetett. A II. osztályu eladó versenyt a favorit *Paraphli*, az *államdijat Diadal* nyerte meg *Mordány* ellen. *Iró.* a mely favoritként indult, az utolsó fordulónál letört.

A versenyek részletes eredménye ez:

I. *Eladóverseny.* 1600 méter. 2000 k. Horthy Jenő *Álmom*-ja (l. Kollár) első, Allandó (l. Machac) második, Ronny (l. Imre) harmadik. Futott még: Albatros, Geldermann, Monza. Egy hosszal biztosan első, két hosszal harmadik. Tot: 10 : 240. Helyrefogadások: 50 : 402 és 176.

II. *II-od oszt. eladóverseny.* 1400 méter. 3000 k. Szászbereki ménes *Parapluі*-je (l. Opatofszky) első, Jagello (l. Southey) második, Onyx (l. Morgan) harmadik. Futott még: Derü, Döntnök, Querida, Gingerbread, Perrette. Fejhosszal első, félhosszal harmadik. Tot.: 10 : 31. Helyre: 50 : 78, 128 és 72.

III. *Államdij.* 2800 m. 5000 k. Gróf Festetich T. *Diadal*-ja (lov. Park) első, Mordány (Barker) második, Gaspilleur (Hyams) harmadik. Futott még Iro, mely letört. 5/4 hosszal könnyen első, rossz harmadik. Tot.: 10 : 25. Helyre: 50 : 90 és 110.

IV. *Hatvani dij.* 1100 m. 10.000 k. az elsőnek, 1500 k. a másodiknak. Gróf Trauttmansdorff L. *Haiderose*-ja (lov. Barker) első, Carrasco (Wilton) második, Azért is (Cleminson) harmadik; futott még Biri, Jubilée, Takaros, Bakator, Galba. Három hosszal igen könnyen első, öt hosszal harmadik. Tot.: 10 : 70. Helyre: 50 : 88, 64 és 100.

V. *Nyeretlen eladó kétévesek handicapja.* 900 m. 2000 kor. *Söllinger* R. száz. *Alfalfá*-ja (Wilton) első, *White Lady* (lov. Southey) második, *Zsámbokrét* (lov. Morgan) harmadik. Futott még Part pour l'Afrique, Versuch, Székfü, Mr. John, Pánczélos, A. B. C. — $2^1/_2$ hosszal könnyen első, rövid fejhosszal harmadik. Tot.: 10 : 74. Helyre: 50 : 114, 114 és 100.

VI. *Októberi handicap.* 8000 k. 1100 m. Jankovich-Besán Gyula *Anuská*-ja (lov. Adams) első, Sarkantyu (lov. Southey) második, Davensberg (lov. Poole) harmadik, futott még: Charmant, Esparsette, Feodora, Gaudriole, Bercense, Melfitano, Illusian, Hardly, Dogma, Ilis és Malice. Egy hosszal biztosan első, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10 : 130, helyre: 50 : 192, 112 és 112.

HÁZASSÁG.

— **Esküvő.** Dr. *Asztély* Sándor e hó 30-án vezette oltárhoz a budapesti kálvintéri ev. ref. templomban *Wickel* Antónia kisasszonyt, *Wickel* János Henrik részvénytársasági vezérigazgató és néhai neje szül. *Forsman* Erika Karolina leányát Grönwoldból (Holstein.)

— **Eljegyzés.** Dr. *Hazslinszky* Rezső főgimnáziumi tanár, tartalékos honvéd hadnagy eljegyezte nagyváradi *Baranyay* Ilona kisasszonyt, nagyváradi *Baranyay* Imre m. kir. honvéd ezredes és neje született holdai *Gyertyánffy* Mária leányát Beszterczebányán.

TÁVIRATOK.

London, szept. 30. A Reuter-ügynökség jelenti Jokohamából e hó 29-ről: A császár megbizta *Ito* márkit az uj kormány megalakitásával. *Jamagata* miniszterelnök kijelentette, hogy miután a khinai ügy a diplomacziai stádiumba lépett, szükséges, hogy a kormány élére Ito hivassék meg.

A hivatalos lapból.

Kinevezések. A pénzügyminiszter a nagyenyed pénzügyigazgatósághoz *Tar* Lajos pénzügyi kezelési gyakornokot pénzügyi irodatisztté ideiglenes minőségben, *Gayer* János dijtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségben segélydij s pénzügyi számgyakornokká a zágrábbi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, *Fodor* Ferencz budapesti lakost ideiglenes minőségü dijtalan pénzügyi számgyakornokká a miniszteri számvevőséghez, *Horváth* Elemér budapesti lakost ideiglenes minőségü dijtalan számgyakornokká a pénzügyminiszterium mellé rendelt számvevőséghez, *Herczog* Géza budapesti lakost ideiglenes minőségü dijtalan pénzügyi számgyakornokká a miniszteri számvevőséghez, — az igazságügyminiszter *Kiefer* Antal mohácsi kir. járásbirósági dijnokot a bajai kir. járásbirósághoz irnokká nevezte ki.

Felelős szerkesztő: **Dienes Márton.**

Tulajdonos és kiadó:

„Egyetértés" Hirlapkiadó, Irod. és Nyomda-Részv.-társaság.

Igazgató: **Erdős Armand.**

Napirend 1900. október 1.

Naptár: Hétfő, október 1. — **Róm. kath.** Remig pk. — **Prot.** Remig. — **Görög-orosz:** (szept. 18.) Eumán pk. — **Zsidó:** Tischri 8. — **Nap kél:** 5 óra 44 perczkor reggel, **nyugszik** 5 óra 22 perczkor este. Hold kél: 1 óra 1 perczkor délután, nyugszik: 10 óra 5 perczkor este.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A főváros magánépitési bizottságának ülése az uj városházán d. u. 5 órakor.

Nemzeti muzeum természetrajzitára és a néprajzi muzeum (Csillag-utcza 15.) nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 1 kor. belépődij mellett.

Technologiai iparmuzeum nyitva d. e. 9 órától 1-ig d. u 3-tól 5-ig.

Az iparművészeti muzeum könyvtára nyitva d. e. 10 órától 12-ig, d. u. fél 7-től fél 9-óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Az uj m. kir. földtani-intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) megtekinthető dijtalanul 10 órától 1-ig.

Egyetemi füvészkert (az üllői-uton) nyitva d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6 óráig.

A városligeti müvcsarnokban állandó képvásárlás. Nyitva délelőtt 9 órától, esti 6 óráig.

Iparművészeti muzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja az üllői-uton hétfő és pentek kivételével naponkint 9—1-ig.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Deák-mausoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 3 órától 5-ig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva 10—1-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva 9—12.

Magyar kir. kereskedelmi muzeum: *Igazgatóság* V. váczi-körut 32. szám. Hivatalos órák 9—2-ig. *Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár* ugyanott. Hivatalos órák 9—12 és 3—6-ig. — *A hazai termékek állandó kiállitása, a kereskedelemtörténeti gyüjtemény* és *háziipari kiállitás* (melyben az üzletvezetőség utasitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban Nyiva: 9—12-ig, d. u. 3—6-ig. — *A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyüjteménye* ez évi szeptember 1-től kezdve az ünnepek és vasárnapok kivételével d. e. 10 órától d. u. 1 óráig ismét nyitva áll. — *Fonó-, szövő-, ruházati és bőrdiszmü ipari kiállitás,* 9-től d. u. 6-ig, a városligeiparcsarnokban. A *külföldi kirendeltségek* központi üzlet- vezetősége (magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., váczi-körut 32.

Szénásy, Hoffmann és Társa

párisi és lyoni selyemgyári raktára

Budapest, IV., Bécsi-utcza 4. sz.

Raktárunkon található a legszebb és legnagyobb választék **divatos selyemkelmék, csipkék és szalagok,** valamint gyöngytülldiszek, **pointlace-ruhák** és pointlace-kelmékből. Fekete, fehér és szines selyemkelmék 85 krtól, Satin-Liberti-selymek 65 krtól és angol mosóbársony 80 krtól kezdve. Mintákkal kivánatra készséggel szolgálunk. 39475

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, 1900 okt. 1-én.

Zárva.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, 1900 okt. 1-én.

Toledad.

Operette 3 felv. Irta Fabrice Carré. Ford. Fái J. B. és Makai Emil. Zenéjét szerzette Edmond Audran.

Személyek:

Toledad	Fedák
Maracona	Krecsányi
Autonio	Vidor
Gaston	Szirmai
Trippmann	Raskó
Bárónė	Harmath
Poulet	Kovács
Pitou	Ujvári
Marius	Delli
Melié	Kápolnai

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Budapest. 1900 okt. 1-én.

Koldus és királyfi.

Operett 3 felv. Mark T. elbeszélése nyomán szövegét irta és zenéjét szerz. Sziklai K.

Személyek:

Edward	Feledi B.
Cinóber	Sziklai K.
Mayonnaise	Vidor
Ananász	Lendvay
Puff	Bessenyei
Manó	Füredi
Caméleon	Kardos
Pupus	Giréth
Richárd	Beöthy
Pintye	Boros
Varju	Iványi
Pszt	Ledofsky

Kezdete $7^1/_2$ órakor.

BUDAI SZINKÖR.

Budapest. 1900 okt. 1-én.

A segédtanár.

Kezdete 7 órakor.

Uránia

Magyar tudományos szinház.

Budapest. 1900 okt 1 én.

CHINA.

Kezdete $^1/_2$8 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Évi bérlet 163.

Budapest. 1900 okt. 1-én.

A nők barátja.

Vigj. 5 felv. Irta Dumas Sándor. Ford. Kürthy Emil.

Személyek:

De Ryons	Náday
De Montégre	Horváth
De Simerose	Császár
Des Targettes	Bercsényi
De Chantrin	Dezső
Leverdet	Vizvári
Jane de Simrose	Márkus
Leverdetné	Szacsvayné
Hackendorf	Nagy I.
Balbine	Ligeti J.
Komorna	Fábián
József	Faludi
Inas	Narczisz

Kezdete 7 órakor.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest. 1900 okt. 1-én.

A takácsok.

Szinmü 5 felv. Irta Hauptmann G. Ford. Komor Gy.

Személyek:

Dreissiger	Szathmáry
Dreissigerné	Rostagni
Pfeifer	Bihari
Neumann	Győző
Gyakornok	Erdősi
Weinhold	Győző
Kittelhaus	Mátrai
Kittelhausné	Mátrainé
Bäcker	Fenyvesi
Baumert	Gál
Ansorge	Balassa
Hilse	Hegedüs
Gottlieb	Bihari
Lujza	Jászai
Milka	Halász
Jäger	Góth
Baumertné	Hunyady
Emma	Berzétei
Berta	Nógrády
Welzel	Vendrei
Welzelné	Makróczyné
Anna	Varsányi
Wiegand	Szerémy
Hornig	Gyöngyi

Kezdete $7^1/_2$ órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Budapest, 1900 okt. 1-én.

Zárva.

Szinházi játékrendek.

A magy. kir. operaház müsora: *Kedden* Jó éjt Pantalon ur. — Naila. *Szerdán* Zárva. *Csütörtökön* Carmen. Diszelőadás ő felsége nevenapján. *Pénteken* Tetemre hivás, (először). — Zulejka. *Szombaton* Tetemre hivás, (másodszor). A piros czipő. *Vasárnap* Lohengrin.

A nemzeti szinház müsora: *Kedden* Othelló. *Szerdán* Az emberevő. *Csütörtökön* Az aranyasszony. *Pénteken* A tékozló apa, (először). *Szombaton* A tékozló apa, (másodszor). *Vasárnap* délután Folt, a mely tisztit, este A tékozló apa, (harmadszor).

A népszinház müsora: *Kedden* Toledad. *Szerdán* A mit az erdő mesél. *Csütörtökön* délután (ingyenes előadás) Szökött katona, este A baba. *Pénteken* Kis szökevény. *Szombaton* Párisi élet. *Vasárnap* délután Hoffmann meséi, este A mit az erdő mesél.

A magyar szinház müsora: *Kedden* Szulamit. *Szerdán* A bolond. (L. Komáromi Mariska asszony utolsó felléptével.) *Csütörtökön. Pénteken. Szombaton* Koldus és királyfi. *Vasárnap* délután A Gyurkovics leányok, este Koldus és királyfi.

A vigszinház müsora: *Kedden, Szerdán. Csütörtökön, Pénteken, Szombaton* A takácsok. *Vasárnap* Coralie és társa (először).

BRONNER MIKSA

Français-kávéház

Andrássy-ut 32. szám

a világhirü székesfehérvári 39437

Darázs Károly

kitünő szolista, legjelesebb zenekarával naponta hangversenyez.

Budapesti látványosság. Chambre-separé.

A legjobb **magyar konyha** az

Nyitva éjjel 3 óráig.

Erdélyi Mintavendéglőben

VI., Dalszinház-utcza 8. sz.

(a m. kir. Opera mellett).

Olcsó árak. *Kitünő kiszolgálás.*

Borok: Teutsch B. József cs. és kir. udv. szállitó segesvári pinczéiből.

Számos látogatást kér mély tisztelettel

Spiegel Ignácz vendéglős.

Nyitva éjjel 3 óráig. 39275

Putzer György nagyvendéglő éttermei

Deák-tér.

A pinczehelyiségben ma és minden este

SCHREIER S.

hirneves hegedümüvész és flageolet-király, a bécsi zeneakadémia hirneves müvészének zenekara hangversenyez.

Számos látogatást kér

Putzer György vendéglő-tulajdonos.

39429

FOLIES CAPRICE

9 órakor Ma 9 órakor

Der Hausjude.

10 órakor 10 órakor

Szenzácziós ujdonság!

Ügyvédek alkonya.

Eredeti magyar bohózat. Irta egy ősjogász. Rendező Rott Sándor.

11 órakor 11 órakor

Hotel Narrenhaus.

Bohózat. Irta: Leitner H.

Sisters Valerie

angol ének- és tánczduettisták.

HUNGARIA SZÁLLODA 9980

Ma este az étteremben **Radics Béla** ismert s kedvelt zenekara játszik. Kezdete 8 órakor.

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, s compact betükből szedve 8 fillérrel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, s compact betükből szedve 8 fillérrel fizetendő.

TELEFON 5166. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 5166

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje VI. ker., Terézkörut 54. szám.

Burger Vilmosné
dohánytőzsdéje Erzsébet-körut 51. (Oktogon.)

Nemecsek A.
dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Deutsch Julia
dohánytőzsdéje József-körut 10. sz., (Baross-utcza sarkán.)

Toldi Lajos
könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szám,
valamint minden hirdetési iroda.

Kiadóhivatali üzenet.

Tudakozódásoknál csakis olyan levelekre válaszolunk, a melyekért a válaszbélyeg beküldetett.

Jeligés hirdetéseknél a hirdető a kiadóhivatal előtt ismeretlen.

35 éves ur

kifogástalan multtal, jó családból, keres egy 50 éven felül levő idős urat vagy hölgyet (gyermektelent), **adoptálás céljából**, mivel mostani nevével családi okokból, fel akar hagyni. Nemesség kívánatos, de nem feltétlenül szükséges. Ajánlatokat feltételekkel együtt „**F. P. 915**“ jeligével kér **G. L. Daube & Co.** hirdetési irodájába, **M. Frankfurtba.** 39496

Eladás.

Használt és uj
pénz-szekrények
rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 37960

Butor.

Dudik iróasztal - speciálista 100 különböző iróasztalt és könyvszekrényt tart raktáron legolcsóbb áron. Damjanich-utcza 50. sz. 39445

Szép családi ház

vidéki nagyobb városban, eltávozás miatt sürgősen eladó 2500 frtért. Megfelel a nagyobb igényeknek is. Van vele szép kert, kifejlett fákkal, pincze, 30 öl hosszu melléképületek, jó viz, hizlaló, jó szomszédság. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 8617

Irógép,

keveset használt, olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 11317

Alkalmazást keres.

Portási

felügyelői vagy ehhez hasonló állást keres azonnali belépésre is ügyes, jóraváló, becsületes és megbizható 45 éves férfi. Jó bizonyitványokkal rendelkezik. Czim Mezei Hernád-u. 24, Budapest. 11320

Ügyes gépirónő,

ki a magyar és német gyorsirásban teljesen jártas s több évi gyakorlattal bir, megfelelő állást keres. Szives ajánlatokat Radó Lajos Király-utcza 84. sz. alá kérek. 11339

Intelligens férfi,

a magyar és német nyelvet szóban és irásban birja, raktárnoki, felügyelői vagy bármily néven nevezendő bizalmi állást keres azonnali belépésre. Czim a kiadóhivatalban. 11313

Szakácsné,

vagy más könnyebb foglalkozást keres a háztartás terén gyakorlott nő. Czime: Mészáros Anna, Konti-utcza 23. szám, 11. ajtó. 11332

Alkalmazást nyer.

Gyermekleány

aki apró gyermekek gondozásában, neveléséhen jártassággal bir, szabást, varrást jól érti, háztartásban segiteni tud, rögtön felvétetik Röck Szilárd-utcza 2. III. em. 9. 11333

Jó családból

való **fiatal leány**, a ki a háztartási teendőkben is tud segédkezni, egy két éves kis leány mellé felvétetik. Rottenbiller-utcza 66. sz., III. em. 34. 11337

Oktatás.

Párisi

nő, ki rövid idő óta van Budapesten, francia nyelvtanitástársalgási leczkéket ad. Czim a kiadóhivatalban. 11335

Könyvelés

könnyen és alaposan elsajátitható praktikus módszer alapján, és pedig ugy az egyszerű, **mint a kettős könyvvezetés**, folyószámla kamatszámitással, kereskedelmi számtan és váltóisme, 6 hét alatt akár egyenkint, akár csoportokban **Polcz M. J.** főkönyvelőnél Budapest, Bulyovszky-utcza 28. sz. I. em. Értekezhetni déli 1—3 óra és esti 1/27—8 óráig. Elvállalja könyvek berendezését és mérlegek felülvizsgálását. 11325

Lakás és bérlet.

Kiadó lakás.

Négy szobából álló uri lakás kitünő helyen, elutazás miatt nagyon olcsón kapható. Czim a kiadóhivatalban. 11338

Két földszintes ház

mester-utcza és Ferencz-körut sarkán, ipari czélokra alkalmas, november 1-től, esetleg több évre is, bérbe adandó. Bővebbet Dr. Perl Soma ügyvédi irodájában Andrássy-ut 41. sz. 11321

Különféle.

A Csalhatatlan Önszámító.

Nélkülözhetetlen kézikönyv vásárlók és eladók számára. **Százaléki, folyadék-átszámitási, szorzó, bélyegilletéki, vasuti zóna- és podgyászdijszabási, valamint pénzösszehasonlító-táblázattal bővitett** második kiadás. (Korona-értékben számitva.) Ára 70 fillér. Kapható **Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)** könyvkereskedésében (Budapest, Andrássy ut 21.) a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett.

BUTOR.

Ebédlő, háló- és uri-szoba berendezések a legegyszerübbtől a legremekebb kivitelig, olcsón kaphatók

KRETSCH ADOLF
butor-termeiben 39406
IV., Szervita-tér 8., I. em.

Ejnye be jó!

Képes és képtelen adomák és mókák. Garmadába hányta **Murai Károly.** Három kötet. Ára kötenkint 1 kor. 20 fill. Minden kötet külön is kapható **Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)** könyvkereskedésében (Budapest, Andrássy-ut 21.) a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett.

Hirdetmény.

Magyar királyi államvasutak. 134547/CI. Máv. sz. A magyar vasuti kötelék forgalom 1. évi szeptember hó 1-től érvényes II. rész I. füzetében foglalt I. kivételes díjszabásban a 317—321 oldalakon a fejben O-Buda-Filatorigát állomás neve elé bejegyzendő: Buda-Császárfürdő kitérő. E szerint O-Buda-Filatorigát állomás ott foglalt díjtételei Buda-Császárfürdő kitérőre is alkalmazást nyernek. Budapest, 1900 szept. 25-én. A magy. kir. államvasutak igazgatósága egyuttal a részes vasutak nevében is. 1452

Hirdetmény.

Magyar királyi államvasutak. 142461/CII. Délnémet-osztrák-magyar vasuti kötelék. II. pótlék a II. rész 10. füzethez. Fenti kötelékben 1900. évi október hó 1-jével a II. pótlék lép életbe, mely a födijszabás és az I. pótlék módositását és kiegészitését tartalmazza. Budapest, 1900 szeptember hó. A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyuttal a részes vasutak nevében is. 1455

Hölgyek Titkára.

Legujabb házi tanácsadó és levelező, minden rangu és rendü nők számára, az élet minden körülményeire alkalmazható fogalmazványokkal, társadalmi, családi és szerelmi levélmintákkal és a levélirás szabályaival, ügyiratmintákkal és folyamodványokkal stb. — Ára kötve 1 kor. 60 fillér. Kapható **Lampel Róbert (Wodianer F. és Fia)** könyvkereskedésében (Budapest, Andrássy-ut 21.) a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett. Az uj díjszabás a magy. kir. államvasutak díjszabás elárusitó irodájában (Budapest, Csengery-utcza 33. szám) 20 fil.-ért kapható. Budapest, 1900 szept. 22-én. Az igazgatóság. 1457

Hirdetmény.

a kis pesti baba-szakácsné. Kis szakácskönyv jó kis lányok számára. Irta Rántásy **Janka.** Ára 40 fillér. Kapható **Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)** könyvkereskedésében (Andrássy-ut 21.) a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett.

Mariska

Magyar királyi államvasutak. 138094/CIII. szám. (Uj személy és podgyász díjszabás életbeléptetése a Zólyombrezó Breznóbánya Tiszolczi h. é. vasuton). Ezen h. é. vasuton folyó **év** deczember hó 1-én uj személy és podgyász díjszabás lép életbe, melylyel az erdőköz tiszolczi vonalrész megnyitása napjától életbelépett díjszabás érvényen kivül helyeztetik. Az uj díjszabás a magy. kir. államvasutak díjszabás elárusitó irodájában (Budapest, Csengery-utcza 33. szám) 20 fil.-ért kapható. Budapest, 1900 szept. 22-én. Az igazgatóság. 1457

Kávé!

Ajánlom kitünő minőségü káveimat a következő igen olcsó árban:

Nyers kávé

1 kiló	Verseny kávé (igen szép zöld)	frt 1·30
1 „	Gyöngy kávé	„ 1·50
1 „	Mocca (afrikai)	„ 1·40
1 „	Mocca (finom)	„ 1·60
1 „	Jáva	„ 1·40
1 „	Jáva (igen finom)	„ 1·60
1 „	Cuba kávé	„ 1·70
1 „	Cuba Portorico	„ 1·90
1 „	Vegyes pörkölt kávé (igen szép és jó)	„ 1·40

4½ kiló postaszák megrendelésnél vidékre is, teljesen bérmentve minden más költség nélkül szállitok.
Kávéim tiszta és jó minőségéért 10 év óta fennálló jó hirnevem kezeskedik. 39381

BALOGH LÁSZLÓ Budapest,
üzletek
VII., Rottenbiller-utcza 12/M. és VI., Andrássy-ut 86.

Magyar királyi államvasutak.

133,900/1900. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1901. évi január hó 1-től 1904. év végéig szükséges vasalt erdélyi taligák szállitására nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen taligák szállitására a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő 122,291/96. számu általános és a 116,242/92. számu különleges szállitási feltételek, rajzok és minták mérvadók és kötelezők.

Az emlitett feltételek, szabványrajzok és határozmányok, valamint az ajánlati ürlapok az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési (Am.) szakosztályánál, Budapest, Andrássy-ut 73. szám, II. emelet 43. ajtó, a minta pedig a budapest-józsefvárosi állomáson levő központi szertárban, a pályázati határidőig naponkint a hivatalos órák alatt megtekinthetők, különben pedig a feltételek és rajzok az igazgatóság nyomatványa, illetve tervtárából, a megszabott árak lefizetése mellett; a pályázati részletes feltételek és az ajánlati ürlap 1—1 példánya pedig az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál díjtalanul megszerezhetők.

A pályázati felhivás teljes szövege és az ajánlati ürlap ezenkivül valamennyi vidéken székelő üzletvezetőségnél is megtekinthetők.

Minden ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a pályázati és szállitási feltételeket, szabványrajzokat és mintákat jól ismeri és kötelezőknek elfogadja.

Az ajánlat kizárólag e czélra készült és az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál 1—1 példányban ingyen kapható ürlapon állitandó ki. — Ugyanott megtudhatók a szállitásra vonatkozó közelebbi módozatok is.

A lepecsételt, aláirt és kellő helyeggel ellátott ajánlatok a magyar kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési (Am.) szakosztályához czimezve, legkésőbb **1900. évi október hó 25-én délelőtt 12 óráig** beküldendők, illetve oly átadandók és ezek boritékara világosan rávezetendő: „Ajánlat 133,900/900. számhoz taligák szállitására“.

Az ajánlott tárgyak értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban bánatpénzképen legkésőbb 1900. évi október hó 24-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Nyertes szállító ezen bánatpénzt 10% óvadékra tartozik kiegésziteni.

A bánatpénz letétele az ajánlatban felemlitendő, a letett bánatpénzről szóló letéti jegy azonban nem csatolandó az ajánlathoz.

Budapest, 1900. évi szeptember hóban.

Az igazgatóság.

1440 (Utánnyomás nem dijaztatik).

HOLLANDI
életbiztositó részvénytársaság
(Algemeene Maatschappy van Levensverzekering en Lyfrente.)
Budapest, Kerepesi-ut 1. (Nemzeti szinház bérháza.)
Igazgató: **Tolnay Lajos,** Vezértitkár: **Stignitz Imre.**
minisz. tan., orsz. képviselő. 34963

1899. ev végéig 192 millió korona biztositás köttetett.

A társaság minden nemü biztositást elfogad, melynek alapját az emberi élet képezi, u. m. tőkebiztositást, tulélés és halálesetre szóló, valamint özvegyi nyugdij-biztositást, azonnal kezdődő és elhalasztott életjáradékokat, kihuzásitási biztositásokat gyermekek részére stb. Bővebb felvilagositással készséggel szolgál a magyarországi vezérképviselőség Budapesten, valamint a vidéki képviselők.

Referencziákat a magyar általános hitelbank ad.

Kivonat a dijtáblázatokból

A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő								A tőke 20 év után vagy időelőtt elhalálozás alkalmával azonnal fizetendő					
Dijtétel 100 korona után													
Kor		Kor		Kor		Kor		Kor		Kor		Kor	
25	1·80	34	2·30	43	3·16	52	4·66	25	4·11	34	4·22	43	4·56
26	1·84	35	2·38	44	3·30	53	4·88	26	4·12	35	4·24	44	4·61
27	1·88	36	2·46	45	3·44	54	5·12	27	4·13	36	4·27	45	4·67
28	1·93	37	2·54	46	3·59	55	5·37	28	4·14	37	4·30	46	4·76
29	1·98	38	2·63	47	3·73	56	5·64	29	4·15	38	4·33	47	4·84
30	2·03	39	2·72	48	3·91	57	5·93	30	4·16	39	4·36	48	4·93
31	2·09	40	2·82	49	4·08	58	6·24	31	4·17	40	4·39	49	5·02
32	2·16	41	2·94	50	4·26	59	6·57	32	4·18	41	4·45	50	5·10
33	2·23	42	3·04	51	4·45	60	6·97	33	4·20	42	4·50		

Nélkülözhetetlen

minden háztartásban a **Képes Budapesti Szakácskönyv.** St.-Hilaire Jozefa és masok nyomán szerkesztette Zemplényi Szabó Antónia. Függelék: **A magyar gazdasszony házi kincstára.** Hatodik, négy szinezett képpel, 53 fametszettel és számos kiváló magyar étellel bővitett kiadás. Ára füzve 3 kor. 60 fillér, kötve 4 kor. diszkötésben 4 kor. 80 fillér.

A szakácsmüvészetnek legkimeritőbb és legmegbizhatóbb kézikönyve ez, mely különös tekintettel van a magyar izlésre s a legkülönfélébb magyar nemzeti ételeknek, az egyes vidékek kedvelt specialitásainak pontos és hü ismertetését is felöleli. Nagyon becses a szakácskönyvhöz csatolt „Házi Kincstár“ is, amely kiterjed a háztartás minden szükségletére.

Kapható **Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)** könyvkereskedésében (Budapest, Andrássy-ut 21.) a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett.

A fölülmulhatlan ezermester

büvészkamrája. Biztos mód arra, hogy tiz perez alatt bárki is büvészsze legyen. Tizedik kiadás. **Tartalom:** I. Természettani, vegytani és gazdaszati varázslatok. II. Kártyafortélyok. III. Számtani fogások. IV. Trefás feladványok. Ára 60 fill. Kapható **Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)** könyvkereskedésében (Budapest, Andrássy-ut 21.) a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett.

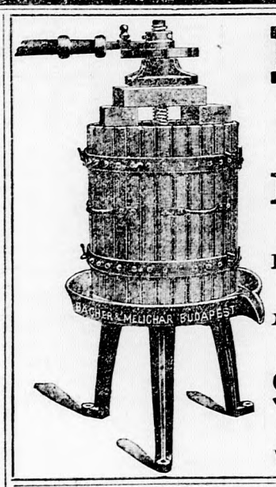

Borprések!

szőlőzuzók,
eredeti 39372
MABILLE rendszere.
Kitünő szerkezet.
Kettős müködés.
Kevés erőszükséglet.
Nagy munkaképesség.
Olcsó árban ajánl
SZÜCS ZSIGMOND
BUDAPEST,
VI., Nagymező-utcza 68. sz.

Hirdetések
e lap részére felvétetnek a kiadóhivatalban,
Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8. sz.

Tenyészállat-árverés.

A bábolnai m. kir. állami ménesbirtok tisztavérü szimmenthali tenyészetéből

15 darab fiatal tenyészbika és 15 darab előhasi üsző

f. évi október hó 23-án délután 1 órakor Bábolnán nyilvános árverésen el fog adatni.

Előzetes bejelentésre kocsik küldetnek az ácsi és nagy-igmándi vasutállomásra.

Posta és távirda-állomás: Bábolna-Puszta.

Az árverési föltételek a földmivelésügyi miniszteriumban a gazdasági főigazgató urnál II. em. 80. ajtó és a ménesbirtok igazgatóságánál megtudhatók.

Budapest, 1900 szeptember hó. 39481

Magyar királyi földmivelésügyi miniszter.

ALLBUTT H. ARTHUR

ASSZONYOK KÉZIKÖNYVE.

(The Wife's Handbock).

Oktatás arról, hogyan viselkedjék a nő a terhesség, gyermekágy alatt és a szülés után. Észrevételek a csecsemő ápolásáról és még több más férjezett asszonyoknak fontos és tudni való dolgokról.

A 220. kiadás után forditotta:

Med. Dr. KELEN JÓZSEF.

Ára 60 krajczár.

Szerzőnek a forditóhoz intézett azon levelében, melyben a forditás engedelmét megadja, többek között azt irja, hogy müveskéjét egyszerü s a társadalom minden rendü asszonya előtt könnyen megérthető nyelven irta, ugyszintén különösen azon nők számára, kik tudni akarják, hogyan kell a házas életben a család létszámát korlátozni, — hogy a család jóléte biztositva legyen.

SCHREBER M. G. D. dr.

ORVOSI SZOBAGYMNASTIKA,

minden életkoru és mindkét nembeli egyének számára.

Magyarra forditotta és sulyzógyakorlatokkal bővitette:

Dr. BOGNÁR ANTAL.

Ötvenegy ábrával.

Ára füzve 1 frt. Vászonkötésben 1 frt 20 kr.

Nem szorul külön fejtegetésre, hogy már a gyermekkorban **mulhatatlanul szükséges a testgyakorlat vagy gymnastika,** mint a test edzésére és az egészség fentartására szolgáló **legalkalmasabb eszköz.** Ezen követelménynek minden tekintetben megfelelni képezi a „**Szobagymnastika**“ czimü müvecskének feladatát, melynek **segélyével** intézetekben ép ugy, mint a **családi körben** a legczélszerübb módon végezhetik **valamennyi szabad gymnastika gyakorlatot.**

Tekintetbe véve azon körülményt, hogy az **utasitások legpontosabban, legszabatosabban** és a megkivánható **rövidséggel** vannak előadva, nemkülönben, hogy az egyes **bántalmak** ellen használandó gyakorlatok szigoru, **lelkiismeretes pontossággal** kijelölvék, továbbá azt, hogy a **két nembeli egyének viszonyaira** a gyakorlatoknál külön utmutatások alakjában **kiváló figyelem fordittatott;** és ahogy minden gyakorlat **megfelelő ábra által van illuszt rálva,** akkor azon meggyőződésre jutunk, hogy **általános szükséges, de egyszersmind oly általánosan használható és czélszerü müvecskének egyetlenegy családban sem volna szabad hiányoznia.**

A pénz előleges beküldése esetén a kivánt munkát a kiadó „ATHENAEUM“ részv.-társ. (Budapest, VII., Kerepesi-ut 54. sz.) bérmentve küldi meg.
Kapható az összes könyvkereskedésekben.

STANDARD

életbiztositó társaság Edinburghban, Angolhon.

Alapittatott 1825.

Magyarországi fiók: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 4. szám
Standard palota.

Évi bevétel	28,750.000	korona
Kiutalt nyereményrészek	150,000.000	„
Vagyon	230,000.000	„
Halálesetek folytán kifizetve	478,000.000	„

A „STANDARD“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony dijak. Szabad világkötvények. Kötvények érvényben tartása dijfizetések elmulasztásánál. Tőkésités és előre megállapitott visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. Szabad háboru biztositás népfelkelők részére. 38308

Dijtáblázatok kivánatra küldetnek.

Med. univ. **Dr. FABINYI**
emerit. kórházi orvos — Specialista
gyorsan és alaposan gyógyit bármily régi és makacs
titkos betegséget
(hugycsőfolyást sebeket, syphilist stb.).
Impotentiát (férfiui gyengeség)
még időssebbeknél is meglepő eredménynyel. — Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető. Levelekre dijtalanul válasz. Kivánatra gyógyszerek.
Lakik: Budapest, Erzsébet-körut 12. I. em.
Rendel d. e. 9—3; este 6—8-ig. 39380

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatósága Budapesten.

Pályázat.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzletigazgatósága az 1901., 1902. és 1903. években szükségelt évi 4000 darab megdolgozatlan keritési tölgyfa-oszlop szállitására ezennel pályázatot hirdet.

Az 50 kr.-os bélyeggel ellátott ajánlatok legkésőbb **1900. évi október hó 14-éig,** a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatóságához, (Budapest, I., kerület, Mészáros-utcza 17. szám II. emelet, pályafentartási osztály) nyujtandók be, a hol a szállitásra vonatkozó különleges feltételek dijtalanul megkaphatók.

Budapest, 1900. évi augusztus hó 29.

1416 **Az üzletigazgatóság.**

Két történelmi mü a magyar nép számára.

SZALAY—BARÓTI

MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE

Ára a szent koronát ábrázoló vászondiszkötésben 60 kor, a Corvinák bekötési táblájat utánzó félbőrkötésben 64 kor.

4 hatalmas kötetben, a történeti kutatások összes eredményeinek feldolgozásával tudományos szinvonalon de a **müvelt nagy közönség** sajátos érdekeinek szemmeltartásával tárja fel nemzetünk multját. Szalay József alapvető munkáját annak idején a Magyar Tud. Akadémia nagy jutalmával tüntette ki, éppen azon irányáért, hogy az első magyar történet, melyből minden ranguak és rendüek igazán és folemelően ismerhetik meg a magyar nép ezeréves küzdelmeit. Ezt a kitünő munkát részben átdolgozta, részben egészen uj fejezetekkel meghövitette a hazai történetirás egyik jelese **Dr. Baróti Lajos.**

A teljesen kész munka a magyar tudományos irodalom ragyogó disze. Amint a történeti hagyomány szivünkben emléket emelt nagyjainknak, szóval a **köztudatban** élő százados fölfogása történeti multunknak: ez nyilvánul e könyvben és ezért lesz csakhamar népszerüvé. Minden magyar család szentelyében ott legyen tanulságul és gyönyörködtetésül és járjanak hozzá áldozni a késő nemzedékek is.

1191 kép ékesiti a négy kötetes munkát.

Arczképek történelmünk nagyjairól és névtelen hősökről és azon idegen nemzetbeli alakokról, a kik a magyar történelemre bármily néven nevezendő befolyással voltak, **számszerint 531.**

Emlékek és ereklyék, melyekben a mult időknek és nagyjainknak emléke él, **összesen 261.**

Események és jelenet-képek. Régi képek és metszetek történelmünk nem egy nevezetesebb eseményét örökitik meg. A müemlékeken dombormüvek, később egykoru munkák tartották ezeket fönn. A Szalay—Baróti-féle történet kiváló gondot fordit, hogy ezeket a magyar közönségnek hü másolatban bemutassa. **Ilynemü képeink száma 220.**

Nevezetesebb helyekhez fontos történeti események és kulturális érdekek füződnek. Ezért közli **105** helynek képét e munka.

Irásmaradványok. Nevezetes iratokban a történelem lelke tükröződik. A nemzet sorsát irányitó rendeletek, bullák, manifesztumok eredeti szövegmásolatban; uralkodók, államférfiak és költők kézirását **hü utánzatban közli Baróti munkája,** összesen 74-et.

Müemlékletei történetünk nagy, dicsőséges eseményeit magyar müvészek nevezetes alkotásaiban mutatják be. A magyar történeti festészet legszebb alkotásait: Székely Bertalan, Than Mór, Benczur Gyula, Lietzen-Mayer Sándor, Piloty, Wagner Sándor, Madarász Viktor, Lotz Károly müveit részben szines reprodukeziókban, részben fénynyomatu másolatokban közli.

Teljes tartalmáról és beosztásáról tájékoztató, kimeritő prospektust készséggel bárkinek küldünk. — Ugyszintén figyelembe ajánljuk a Szalay—Baróti munkáját kiegészitő kiadványunkat:

GRACZA GYÖRGY

Az 1848/49-iki Magyar Szabadságharcz Története

czimü munkát, mely az első teljes története a magyar dicsőség annyi fényes emlékét őrző korszaknak.

5 nagy kötetben, ezernél több illusztráczióval jelent meg. Ára diszkötésben 70 kor.

Gracza György „Magyar Szabadságharcz Története“ 5 kötetben teljes. Diszes bekötési táblája Zala György budai honvédszobrának bronznyomatu másolata. Az öt kötet együtt 70 kor.

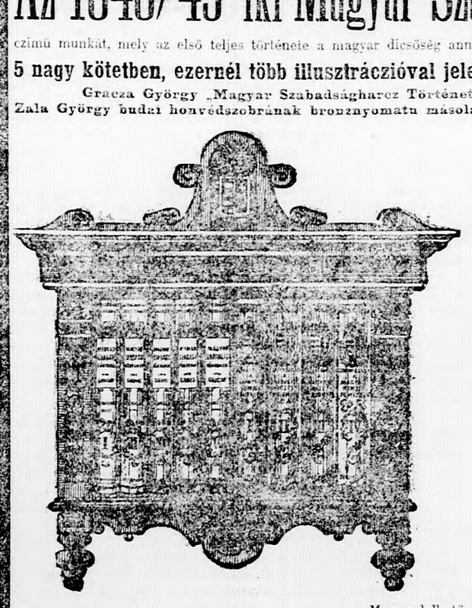

Hogy a kiadásunkban megjelent két nagy történeti munka minden magyar házban méltón helyet foglalhasson:

Szalay—Baróti
„Magyar Nemzet Története“
és **Gracza György**
„Szabadságharcz Története“
czimü munkáihoz
diszes, stilszerü
diófa-szekrényt
készitettünk. E szekrény remek kivitelével gyönyörü szobadisz is.

Ára 24 kor.

Azok, akik Szalay—Baróti és Gracza könyvét nálunk vásárolták, e szekrényt is **részletfizetéssel** szerezhetik meg. Csomagolási dijul 2 kor. számitunk föl.

Megrendelhető:
LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében **Budapest, Andrássy-ut 21. sz.**

Kivágandó és beküldendő.

Megrendelő-jegy részletfizetésre.

Alulirott **Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)** cs. és kir. udvari könyvkereskedéséből **Budapesten, Andrássy-ut 21. sz. a.,** ezennel megrendelem:

SZALAY—BARÓTI: „MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE“
czimü munkát 4 kötetben, vászonkötésben 60 kor., vagy félbőrkötésben 64 kor.

GRACZA—KREITH „SZABADSÁGHARCZ TÖRTÉNETE“
czimü munkát 5 kötetben. — Bombornyomatu diszkötésben 70 kor.

Tölgyfa fali szekrény a két munkához, ára 24 kor.

A nem kivánt mü, nem kivánt szállitási mód és nem kivánt bekötés törlendő.

Kötelezem magamat a munka átvételétől, illetőleg ..... hótól kezdve mindaddig **havonkint ..... kor.** Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Budapesten befizetni, mig az összeg törlesztve nincsen.

A részletfizetések be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszünik s a teljes hátralék azonnal esedékessé válik.

Tudomásul veszem, hogy az első részlet utánvételik, a többi részlet pedig a czég által beküldendő postatakarékpénztári befizetési lapokon dijmentesen küldhető.

A teljes kiegyenlitésig a müvek a fenti czég tulajdonát képezik.

Kelet ..... Név .....

Lakhely ..... (Kérjük olvashatóan kitöltepi.) Állás .....

Szállitási feltételek:

2 kor. havi részletfizetés mellett 1 kötet, 4 „ „ „ „ 2 „ | 6 kor. havi részletfizetés mellett 3 kötet, 8 „ „ „ „ 5 „

Kivágandó és beküldendő.

Nyomatott Nagy Sándor könyvnyomdájában, Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8., az „Egyetértés“ hirlapkiadó, irodalmi és nyomda részvénytársaság körforgó-gépein.